

Established in 1915 • 85-ieji leidimo metai

DAR KARTĄ
APIE TAUTIŠKUMĄ
IR PILIETIŠKUMĄ

Prof. Romualdas Grigas

Pabandykime panagrinėti visiems mums (ir šiapus, ir anapus Atlanto) jautrų tautiškumo ir pilietiškumo santykį. Visi suvokiame: šiandien čia esama ir nesusipratimų, ir aiškių prieštaravimų. Norėdami išsiaiškinti problemą, pabandykime apibrėžti ne tik skiriamuosius šių sąvokų bruožus, bet ir jų suderinamumo galimybę.

Galime visiškai pagrįstai teigti, jog tautiškumas labiau, nei pilietiškumas, nusako asmens priklausomybę bendruomenei, turinčiai savo etnokultūrinę atmintį (paveldą): savo papročius bei tradicijas, etnopsichologinius bruožus, istorinį likimą ir jo tęstinumą, savitą ryšį su gamta ir pan. Ir visai nesvarbu, kad kai kuriems "supermodernaus" mąstymo autoriams, kaip antai B. Anderson visa tai atrodo tik "išivaizduojama bendruomenė". Nei žydas, nei rusas ar vokiečiai net ir nemano prarasti savo tautiškumo ir tautinio susitelkimo tik dėl to, kad šis autorius jų tautas vadina "išivaizduojamomis bendruomenėmis". Tuo tarpu pilietiškumas pakankamai vaizdžiai išreiškia asmens priklausymą tam tikram, griežtai apibrėžtam valstybiniam (teritoriniam, nacionaliniam) dariniui ir tam tikrų, Konstitucijos bei kitų įstatymų griežtai apibrėžtų taisyklių bei priedermių vykdymą

ma šiai valstybei. Tos priedermės, iš kitos pusės, yra lyg atlygis už asmeniui valstybės teikiamas teises bei socialines garantijas.

Niekas nenuneigs, kad tarp tautiškumo ir pilietiškumo esama glaudaus ryšio. Daugelis tautų turi savo valstybę, o pastaroji visada sietina su pilietiškumu. Kitais žodžiais tariant, asmeniui vienu metu yra būdingi ir tautiškumo, ir pilietiškumo bruožai. Niekas taip pat nenuneigs, kad žmogaus interesai ir socialinės elgsenos motyvai bus vienokie, žvelgiant iš tautos bei tautiškumo pozicijų ir kitokie, žvelgiant iš pilietiškumo, iš valstybės interesų pozicijos.

Ta proga pravartu mesti patikslinantį žvilgsnį ir į nacionalumo sąvoką. Aišku, kad ji netapatintina su tautiškumu. Nacionalumu nusako tarpinį reiškinį, esantį tarp tautiškumo ir pilietiškumo. Nacionalumas išreiškia tos šalies ar valstybės kultūros išugdytą elgseną, kuri susiformuoja veikianti toli gražu ne vien pagrindinės kultūros. Nacionalumas išreiškia ir žmogaus, nepriklausomai nuo tautybės, pilietinę elgseną – specifinius, t.y. išskirtinius tos valstybės pilietinės kultūros bruožus.

Kaip matome iš šių gana glausta forma pateiktų formuluočių, prieštaravimo tarp reiškinų, apibūdinamų minė-

Susitikimas su JAV senatoriumi, *Baltic Caucus* nariu George V. Voinovich, įvykęs 2000 m. birželio 16 d. Iš kairės: "Vilties" draugijos pirmininkas Algirdas Matulionis, Cleveland, OH Amerikos baltijiečių komiteto vicepirmininkas Andreas Traks, senatorius G. Voinovich, JAV LB Cleveland, OH apylinkės vicepirmininkas, dr. Viktoras Stankus, Amerikos estų atstovas Toomas Tubalkain. "Nationality Broadcasting Network" atstovo Miklos Kassanyj nuotr.

tomis sąvokomis, nėra ir negali būti. Tauta ir pilietinė visuomenė, nors ir yra pakankamai skirtingi socialiniai dariniai, tačiau gali taiklingiausiai sugyventi tarpusavyje. Netgi atvirkščiai: abu "sudėjus į krūvą" ir pats valstybės darinys įgauna tvirtesnes, pastovesnes konstrukcijas.

Nemažą painiavą, aiškinantis mūsų aptariamą problemą, sudaro lietuviškųjų sąvokų – tautos bei tautybės – santykis. Ekspansyviais pozicijas užėmusioje anglų kalboje tauta išreiškiama žodžiais "people", "nation", o tautybė – "nationality". Bet mes, lietuviai vos ne intuityviai dar skiriame tautos ir nacijos (nation) sąvokas. Naciją mes linkę suvokti plačiau už tautą ir sieti šią sąvoką su valsty-

bės bei valstybingumo suformuota ir toliau formuojama etnopolitine bendruomene, į kurią gali įeiti ir kitos tautinės mažumos. Atsisakyti senųjų sąvokų, mėgdžiodami Vakarų, nėra nei prasmės, nei būtinybės. Svarbu tai mums patiems dorai suvokti, o suvokus – atitinkamai savo tekstuose elgtis.

Apskritai, pažinimo sociologija (kurią iš dalies atstovauju) siūlo mechaniškai neatkartoti turinio tų sąvokų, kurios yra užgimusios kitokioje, skirtingą istorinį ir socialinį kontekstą turinčioje kultūroje. Mokslinės studijos autoriui paliekama teisė tikslinti jo vartojamų sąvokų aparatą bei griežčiau nusakyti jomis išreiškiamas reikšmes. Prie tokių tikslintinų sąvokų

priskirtina ir nacionalizmo sąvoka, šiandien gana plačiai vartojama pasaulyje, ypač Vakarų šalyse. Pastarosiose nacionalizmas dažniausiai tapatinamas su tautiškumu. Nepainiokime jo su etniškumu, kuris nusako žmogaus priklausymą bendruomenei, turinčiai siauresnius vietinius bruožus turinčiai etnokultūrai arba etnobendruomenei, tarkim, žemaičiams, dūkams ar aukštaičiams. Betgi žodis "nacionalizmas" tiesiog rėžia lietuvio (lygiai kaip ir daugelio vakariečių) ausį. Kodėl? Matyt, ne be pagrindo. Todėl ir čia reikia ieškoti paaiškinimų ir atsakymo.

Vargu ar tą neigiamą mūsų sąmonėje susiformavusį

(Nukelta į 4 p.)

Omaha, NE lietuviai paminėjo Antrojo pasaulinio karo pabėgėlių atvykimo į JAV 50-metį. 2000 m. gegužės 28 d. susitikimo dalyviai - vietiniai lietuviai ir jų svečiai prie Šv. Antano parapijos bažnyčios. Viktoro Kučo nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **SEIMO PAREIŠKIMAS.** Lietuvos Seimas birželio 20 d. paskelbė pareiškimą, kuriame kritikuojamas neigiamas Rusijos požiūris į Lietuvos siekį tapti NATO nare. Pareiškime išreiškiamas susirūpinimas, kad Rusijos Užsienio reikalų ministerija vėl, kaip Stalino laikais, pareiškia, jog "SSRS nenaudojo prievartos Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu". Maskvos bandymai nubrėžti "raudoną" liniją tarp Lietuvos ir Lenkijos primena pasauliui apie tai, kad šią liniją jau brėžė Molotov ir *Ribbentrop* ir kas iš to gavosi". Pasak Seimo narių, "pareiškimai, kad Rusija gali ko nors neleisti kaimyninėms valstybėms, tampa panašūs į teritorines pretenzijas demokratiniam pasauliui ar Europos Sąjungai, jau turinčiai savo asocijuotas nares Baltijos regione". *BNS, INTERFAX*

• **JAV POŽIŪRIS.** Birželio 14 d. JAV Senatas priėmė rezoliuciją, skirtą 60-osioms Baltijos valstybių sovietinės okupacijos nepripažinimo politikos metinėms. Rezoliucijoje, kurią Senato svarstymui pateikė senatorius *Richard Durbin* ir grupė jo kolegų, minimas nepripažinimo politikos indėlis į Baltijos valstybių laisvės ir nepriklausomybės siekį. Per visą sovietinės okupacijos laikotarpį JAV leido Estijos, Latvijos ir Lietuvos diplomatams toliau atstovauti savo valstybėms.

• **TRIBUNOLAS TĘSIA DARBĄ.** Pranešimą apie tarptautinio Vilniaus visuomeninio tribunolo pirmosios sesijos darbą kongreso baigiamajame posėdyje perskaitė jo pirmininkas Vytautas Zabiela. Jis pranešė, kad tribunolo rudens sesija prasidės rugsėjo 4 d. Kongreso priimti dokumentai bus išsiųsti parlamentams, vyriausybėms, tarptautinėms organizacijoms.

• **SIMPOZIUMAS.** Vilniaus pedagoginio universitete birželio 21 d. iškilmingai atidarytas XI Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas. Jis truks iki birželio 26 d. Simpoziumai išeivijoje buvo rengiami nuo 1969 m. Jų tikslas buvo burti išeivijos lietuvių mokslininkus, skatinti jų tarpusavio bendravimą, puoselėti lietuvių. Nuo 1991 m. simpoziumai rengiami kartu su Lietuvos mokslininkais.

• **NUOTAIKOS.** Apklauskos duomenimis, besiformuojantis "vidurio jėgų" blokas, praėjusią savaitę priglaudęs ir moderniuosius "krikdemus", priimtinas net 35,2 proc. rinkėjų. Kairiąją koaliciją remia 14,3 proc., o konservatoriams su krikščionimis demokratais, atrodo, telieka tiek balsų, kiek sudarys jie patys ir jų giminaičiai. Taip skelbia "Kauno diena".

• **PIRMĄ KARTĄ.** Kauno medicinos universiteto klinikose pirmą kartą sėkmingai buvo atlikta kepenų persodinimo operacija. Kauniečiai medikai šiai operacijai buvo pasirengę jau prieš pusmetį: to buvo mokytasi garsiose Amerikos bei Prancūzijos klinikose.

• **JUOZUI ERETUI ATMINTI.** JAV Lietuvių bendruomenė siūlo išleisti pašto ženklą, pagerbiantį profesorių Juozą Eretą, kuris be kitų prasmingų darbų Lietuvai, prieš 80 metų įsteigė Lietuvos telegramų agentūrą (ELTA). JAV LB Krašto valdybos posėdyje vienbalsiai nutarta kreiptis į Lietuvos Respublikos kultūros ministeriją.

• **ŠIAULIEČIAI.** Birželio 15 d. linksmu tėvynainių susitikimu Šiaulių dailės galerijoje prasidėjo penktasis Šiaulių krašto tėvynainių sambūris. Merė Vida Stasiūnaitė papasakojo apie miesto reikalus ir perspektyvas. Per nepriklausomybės dešimtmetį sustiprėjo kultūriniai ryšiai. Įsteigtos filosofo Stasio Šalkauskio ir Karalienės Mortos premijos, kaupiamas Dailės fondas. Prie to daug prisidėjo Šiaulių miesto garbės piliečiai Saulius Sondeckis, filosofas Romualdas Ozolas, maestro Virgilijus Noreika, užsienyje gyvenantys tautiečiai Vytautas Šliūpas (JAV), profesorius Vaclovas Dargužas (Šveicarija), režisierė Elena Dauguvietytė-Kudabienė (Kanada).

• **LIETUVOS KARININKAI.** Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje įvyko antrosios laidos išleistuvės. Karinius leitenantų laipsnius baigusius suteikė prezidentas Valdas Adamkus. Lietuvos karo akademija įsteigta 1994 m. sausio 18 d. Ji išaugo iš Krašto apsaugos mokyklos, pradėjusios veikti 1992 m. 1998 m. akademijai suteiktas pokario partizanų generolo Jono Žemaičio vardas.

• **GARBĖS DIPLOMAS – LIETUVOS KARININKUI.** JAV Pakrančių apsaugos mokymo centro tarptautinį jūrų karininkų kursą baigė Lietuvos Karinių jūrų pajėgų leitenantas Giedrius Aukorius. Jis yra laipsniu ir amžiumi jauniausias šio kurso karininkas, tačiau buvo pagerbtas kaip geriausiai baigęs kursą, pranešė KAM. Tai buvo pirmas atvejis mokyklos istorijoje, kai karininkui įteikiamas garbės diplomai. Šiemet du lietuviai baigė JAV Karinių oro pajėgų akademiją. Lietuvis Jonas Laučys studijuos prestižinėje JAV jūrų akademijoje Anapolyje. Jo mokslą finansuoja JAV vyriausybė. Iš viso Vakarų šalyse jau studijavo apie 1,2 tūkst. Lietuvos kariuomenės karių ir karininkų. (*Elta, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras*)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Kol *Bill Clinton* važinėjo po Europą, politikos apžvalgininkams atsirado gera proga panagrinėti ideologinius klausimus, ypač turint galvoje artėjančius JAV prezidento rinkimus. Turtingas pasaulio valstybės šiuo metu valdo "centro" ir "kairiosios" vyriausybės. Demokratų partijai priklausantis *Bill Clinton* laiko save kairiuoju. Socialistai vadovauja Prancūzijos, Vokietijos, Italijos ir D. Britanijos vyriausybėms. Tas "posūkis į kairę" įvairiai vadinamas: "trečiuoju keliu", "naujuoju centru", "pažangos vadovybė" ir pan.

Į Berlyną ta proga buvo atvykę Pietų Afrikos respublikos prezidentas *Thambo Mbeki*. Jis skundėsi, kad jo vadovaujama valstybė dar negali pasinaudoti pasauline technologijos pažanga. Jo nuomone, šaliai reikia pagalbos, nes priešingu atveju jos vadovybė nepajėgs išsaugoti socialinės rimties ir teisingumo.

Europos Sąjungos vadovai irgi turi daugybę rūpesčių, tarp jų – nedarbo, energijos šaltinių mažėjimo, infliacijos ir finansinių rinkų nepastovumo. Žinoma, tų rūpesčių negalima lyginti su po Šiaurės Korėją siautėjančia bado šmėkla. Šiaurės Korėjos vaikai – neatsparūs ligoms,

NE VISI ILGAI GYVENA

negali pasiekti normalaus ūgio. Jų tėvai slapta peržengia valstybinę sieną ir apsigyvena Kinijoje, kurioje žemės ūkis tvarkomas kiek geriau ir maisto jau lyg ir užtenka.

Tarptautinės šalpos organizacijos, o taip pat ir Jungtinės Tautos bando gelbėti pasaulio vargšus. Net ekonominių sankcijų paliestam Irakui leidžiama parduoti ribotą kiekį naftos, už kurią gautos lėšos paskirstomos, prižiūrint JT vadovybei, į tris dalis. Daugumą lėšų gauna nuo Irako užpuolimo nukentėję Kuveito gyventojai, kita dalis skiriama Irako kurdams ir tik trečdalis už teisėtai parduodamą naftą gautų lėšų skiriama pačiam Irakui – maistui ir vaistams pirkti. Spėjama, kad Irako valdžia dar sugeba šiek tiek naftos parduoti paslaptai. Jungtinių Tautų generalinis sekretorius *Koffi Annan* pranešė Saugumo Tarybos nariams, kad gyventojų mityba Irake šiek tiek pagerėjo, *UNICEF* vaikų agentūros žiniomis, Irake sumažėjo išsekusių, nepakankamą svorį turinčių vaikų. Mažiau tokių, kurie gauna nepakankamai maisto, mažėja sergančių.

Birželio viduryje Jungtinės Tautos paskelbė pranešimą apie padėtį Kongo Respublikoje. Čia karo veiksmuose žuvo apie 200 tūkst. gyventojų. Tačiau atokesnių šalies provincijų gyventojai, pabėgę nuo karo veiksmų į sunkiai pereinamas džungles, miršta nuo maliarijos, vaistų stokos ir iš bado. Ligu kontrolės ir Sveikatos apsaugos centras Atlantoje paskelbė, kad per dvejus pilietinio karo metus Kongas iš viso

neteko apie 1,7 mln. žmonių.

Pasaulinė sveikatos organizacija birželio 4 d. paskelbė statistinius duomenis apie įvairių pasaulio šalių gyventojų sveikatos būklę ir numatomą amžiaus trukmę. Jame nagrinėjama, iki kokio amžiaus žmonės gali tikėtis išlikti sveiki ir darbingi. Manoma, kad ilgiausiai gyventi gali tikėtis japonai: numatomas jų amžiaus vidurkis – 74,5 metų. Po Japonijos eina: Australija, Prancūzija, Švedija, Ispanija, Italija, Graikija, Šveicarija, Monako, Andora, Kanada, Olandija, Britanija, Norvegija, Belgija, Austrija. Šiose šalyse žmonės vidutiniškai sulaukia 71,6 metų.

Minėtame pranešime nurodoma, kad trumpiausias amžius laukia *Sierra Leone* gyventojų. Šioje Afrikos valstybėje taip pat tęsiasi žiaurūs karai ir siaučia ligos. Ten žmogaus amžiaus vidurkis tesiekia vos 25,9 metų. Beveik tiek pat žmonės gyvena Nigerijoje, Malavi, Zambijoje, Botsvanoje ir Ugandoje. Be ten paplitusios maliarijos, daug žmonių kenčia nuo imuniteto stokos, daug jų serga AIDS.

Šiame sąrašė JAV gyventojai, kurie sveikatai išleidžia daugiau lėšų, negu kiti pasaulio gyventojai, yra 24-oje vietoje. Amžiaus vidurkis – 70 metų. Nors turtingesnieji amerikiečiai džiaugiasi ilgu gyvenimu, tačiau šalies vidurkį labai mažina trumpai gyventieji skurdžiai, narkomanai ir alkoholikai. Pasaulio sveikatos organizacijos pranešime sakoma, kad kasmet apie 2,5 mln. JAV gyventojų miršta jauni.

Keliais sakiniiais

• Sirijos ilgamečio diktatoriaus *Hafez Assad* sūnui *Bashar Assad*, akių gydytojui, atsargos pulkininkui, suteiktas generolo laipsnis. Sirijos socialistinė *Baath* partija savo suvažiavime išrinko *Bashar Assad* į 90 narių turintį Centro komitetą, o šis turėjo jį išrinkti į aukščiausią partijos vadovybę, kurią sudaro 21 narys. Visi vadovybės nariai išrinko *Bashar* generaliniu partijos sekretoriumi, o Sirijos parlamentas išrinko jį valstybės prezidentu. Sirijos valstybinės propagandos mašina dirbo "pilnu tempu".

Mirusio *Hazef Assad* laidotuvių dalyvavo 13 valstybių vadovai, tarp jų – Prancūzijos prezidentas *J. Chirac*, Irano prezidentas ir kt. Prie

karsto verkė ir Palestinos vadovybės pirmininkas *Yasser Arafat*, nors, kaip jau minėjome anksčiau, velionis jo nemėgo už taikos derybas su Izraeliu.

Kruopščiai suplanuotam valdžios perėmimui šešėlių metų naujojo Sirijos vadovo dėdė, 63 metų *Rifaat Assad*. Jis vienu metu net yra buvęs viceprezidentu, bet vėliau susipykęs su broliu, buvo ištremtas iš Sirijos. *R. Assad* paskelbė, kad Sirijos valdžia jam priklauso, bet mažai kas Sirijoje jį išgirdo.

• Italijos prezidentas *Carlo Ciampi* suteikė malonę kalėjime laikomam turkui *Mehmet Ali Agca*, 1981 m. gegužės 13 d. Šv. Petro aikštėje peršovusiam ir sunkiai sužeidusiam popiežių Joną

Paulių II. Šis jau seniai atleido teroristui ir net aplankė jį kalėjime. Vatikanas pareiškė, jog popiežius džiaugiasi, kad kalinys jau perduotas Turkijai, kurioje jis yra nuteistas už anksčiau įvykdytą žmogžudystę. Kalinys padėkojo Italijos valdžiai, popiežiui ir visiems, kurie prisidėjo prie jo perkėlimo į Turkiją. Ten jis būsias arčiau savo giminių. *M. A. Agca*, dar būdamas kalėjime, atskleidė, kad nužudyti popiežių planavo komunistų agentai, veikdami per tuometinį Bulgarijos saugumo tinklą.

• Lenkijoje spalio 8 d. įvyks prezidento rinkimai. Antram terminui kandidatuoja ir dabartinis prezidentas,

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pima klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina - 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Juozas Žygas

Jau praėjusį sykį minėjau, kad tik darbu galima pasiekti ekonomikos pagerėjimą ir sukurti gerbūvį. Kito kelio dar nėra niekas sugalvojęs. Rusijos revoliucijos pradžioje - 1917 metais komunistiniai agitatoriai žmones kurstė, ragindami "Plėsk prisiplėšusius!", t. y. apiplėšti turtingesnius. Rusijos liaudžiai, žinoma, tai patiko. Ir jiems buvo duota laisvė apiplėšti dvarus ir vadinamuosius buržujus. Bet ar nuo to liaudies gyvenimas pasidarė geresnis? Visai ne! Net priešingai, nes tai, ką prisiplėšė, išsimainė į degtinę ir gal mėnesį linksmiai pagyveno. O po to buvo dar blogiau! Dvarų svirnius tebuvo galima tik sykį išplėšti, o po to iš tuščių aruodų jokios naudos nebuvo. "Buožes" arba "kapitalistus" apiplėšus ar net nužudžius, jų fabrikai ir dirbtuvės nustojo veikti. Apiplėštų nebebuvo galima ir toliau apiplėšinėti.

Apie 70 % žmonių Lietuvoje gyvena ant skurdo ribos ar net žemiau jos. Iš jų nei valstybė, nei Sodra beveik jokių mokesčių negali surinkti! O juk nomenklatūros armiją reikia penėti! Nepaisant to, kaip ragaišis bus pjaustomas, juo nebus galima daugiau papenėti. Vienintelis

KĄ DARYTI, KAD EKONOMIKA SUSTIPRĖTŲ?

būdas tėra - tai stengtis, kad tas ragaišis būtų didesnis. Reikia daugiau darbo įdėti.

Kalbant apie valstybę, tai reiškia, kad ekonomikos "ratų" turi pradėti sukstis: kad žemės ūkis duotų didesnę derlių ir kad dirbtuvės bei fabrikai daugiau įvairių gėrybių pagamintų. Reikėtų žinoti, kad biurokratai ir įvairūs inspektoriai nieko negamina. Tad jų skaičių reikia gerokai sumažinti. Dabartiniu metu, atrodo, kad 5-6 dirbantiesiems tenka po vieną biurokratą. Kuomet biurokratai sau didesnę riekę atsipjauna, tai tie, kurių darbu ir pastangomis tas ragaišis iškepamas, tikrai riekutę tegauja!

Norint, kad žemės ūkis būtų našesnis, reikia pertvarkyti ūkio gaminių supirkimą. Reikia būtinai grįžti prie kooperatyvų ir nepasitikėti vertelgomis, kurie, kaip jau visi žinome, už supirktus produktus tik po kelių mėnesių ar net po kelių metų tesumoka.

Žmonės neturi laukti pagerėjimo iš dangaus, bet kiekvienas turėtų prie to prisidėti. Visuomenė turėtų būti raginama pirkti savo krašto gaminius. Turėtų būti viešai matomi šūkiai: "Užsienio gaminius perki - pats sau duobę kasi!" Lietuviškų gaminių galėtų būti įvairių. O dabar Lietuvos krautuvės yra užverstos užsienio gaminiiais! Ir dar tokiais, kuriuos pati Lietuva gamina. Jeigu lietuviški gaminiai yra kiek prastesni, tai tą skirtumą galima greitai iš-

lyginti. Ko jau ko, bet saldainių ir sausainių vidaus rinkai nereikėtų importuoti. Kol žmonės nesupras, kad taip elgdamiesi jie patys skatina bedarbystę, tai jokia valdžia gerbūvio per prievartą neatneš!

Norint ūkinį gyvenimą paskatinti, reikia visokius varžtus atleisti! Spauda praneša, kad dabar yra net 56 įvairių rūšių inspekcijos. Tikriausia visos iš jų gali bausti ir įvairias kitas kliūtis verslui daryti. Nepaisant to, kad yra sanitarinės inspekcijos, tačiau daugelyje viešojo maitinimo įstaigų sanitariniai įrenginiai tebėra baisūs. Nors kai kur jau pastebimas pagerėjimas, bet tai - ne inspektorių, bet konkurencijos nuopelnas.

Nidos prieplaukoje, kur sustoja iš Kauno atplaukusios "Raketos", to paties pastato antrame aukšte yra restoranas "Bangomūša". Patalpos - geros, padavėjai - su smokiniais, maistas - geras. Pavalgęs, idomumo dėlei, norėjau susipažinti su sanitarinėmis patalpomis. Padavėjai labai nenoriai pasakė, kad reikia eiti žemyn - į prieplaukos skyrių. Tik duris pravėręs pamaciau, kad reikėtų guminių aulinių batų. Jeigu tokioje vietoje, kur lankosi daug turistų, ypač vokiečių, Lietuvos sanitarinės komisijos nieko nemato, tai reiškia, kad tokių komisijų iš vis nereikia! Vakarų pasaulyje tokie restorantai būtų per 12 val. uždaryti!

Tarptautinių įvykių apžvalga

buvęs Lenkijos komjaunimo veikėjas *Aleksandr Kwasiński*. Sakoma, kad lenkų tarpe jis yra labai populiarus ir už jį žada balsuoti apie 70 proc. rinkėjų.

• Zimbabvės prezidentas *Robert Mugabe*, skatinantis juodusius piliečius konfiskuoti žemės ūkius, kurie liko buvusios Rodezijos baltųjų rankose, paskelbė, kad jo vyriausybė eis toliau ir konfiskuos baltųjų dar valdomas aukso, vario ir asbesto kasyklas.

• Pietų Korėjos prezidentas *Kim Dae-jung* baigė istorinį apsilankymą komunistų valdomoje Šiaurės Korėjoje. Jis pakvietė Šiaurės Korėjos valstybės vadovą, vadinamąjį "Nacionalinės gynybos komisijos" pirmininką aplankyti Pietų Korėją. Pasirašytoje deklaracijoje sakoma, kad abi valstybės sieks taikaus susijungimo, pripažindamos, kad bus naudojami skirtingi ūkio tvarkymo bū-

(Atkelta iš 2 p.)

dai. Bus bandoma plėsti abipusį pasitikėjimą, plėtojant socialinius, sporto, sveikatos ir gamtos apsaugos ryšius. Pirmiausia bus bandoma sujungti pilietinio karo išskirtas šeimas, skatinti privačius vizitus.

Pietų Korėjos prezidentą į Šiaurės Korėjos sostinę atlydėjo 50 spaudos ir televizijos korespondentų. Sprendimą ieškoti taikaus susijungimo sveikintinu pavadino Vašingtono pareigūnai. Tarp abiejų Korėjų dar laikoma apie 37 tūkst. amerikiečių karių. Idomu, kad po šio vizito Šiaurės Korėja nutraukė kasdieninę koliojimų programą iš demilitarizuotos zonos garsiakalbių.

• Palestiniečių derybos su Izraeliu vėl įstrigo. Palestiniečiai reikalauja, kad Izraelis paleistų 1,600 arabų kalinį, tačiau žydai paleidžia tik tris. Prezidentas *B. Clinton*

pasakė, kad jo tarnybos laikas jau baigiasi ir jis nebegalės toliau būti tarpininku. Izraelis nurodo, kad apie 5,000 palestiniečių, atvykusių su turistinėmis vizomis į palestiniečiams atiduotas žemes, jose ir pasiliko. Vyriausybė nutarė juos ten palikti ir suteikti jiems teisėtų gyventojų statusą. Premjeras *E. Barak* aiškino prezidentui *B. Clinton*, kad *Shas* religinė partija, turinti parlamente 17 vietų (iš 120), grasina pasitraukti iš koalicijos su premjero partijos 26 nariais. Tuomet į valdžią vėl gali sugrįžti dešinieji. Su jų sugrįžimu pasibaigtų ir visos taikos derybos.

• Svarbus Kinijos valdžios veikėjas, buvęs premjeras *Li Peng*, apsilankęs Jugoslavijoje, pasirašė bendrą pareiškimą. Jame sakoma, kad NATO kareiviai turėtų pasitraukti iš Balkanų, nes jie užsiima "serbų genocidu", globoja tik albanus.

Redaktoriaus skiltis

Kelio ieškojimas

Lietuvoje - pats rinkiminės karštligės įsibangavimas. Rėkia pirmieji laikraščių puslapiai, lyg prisukami žaislai marmar radijo aparatai, vis greičiau mala "kalbančios galvos" televizijoje. Gatvėse plyšauja siekiantys valdžios. Štai ten "piketuoja", ana ten - "mitinguoja", vis dažniau pridurdami, kad tai - jau paskutinė "taiki akcija". Tai gero, kai stebina: juk iki rinkimų į Seimą - dar gana daug laiko. Kasdien išmetama net po kelias "sensacijas":

"Vilniaus savivaldybė tyčia nepervedė mokesčių į valstybės iždą!"

"Paksas sužlugdė milijoninių investicijų atėjimą į Lietuvą!"

"Dešinieji bando visiškai sugadinti santykius su Rusija!"

"Seimo dauguma prastūmė įstatymą dėl žalos atlyginimo!"

Šioje riksmų ir praeiksmų makalynėje kruopščiai parinktu momentu, lyg dirigentui mostelėjus, pasigirsta tokiu ramiu, savimi patenkinoto čekisto balsu dėstomos išvados:

"Paulauskas - tai tikras profesionalas. Su juo galėjai pasitarti. O dabar kas? Spjaujam - išeinam..."

"Žinoma, lietuviams nepatiks, kaip vertinama jų istorija, bet vieną kartą ją reikia visapusiškai išsaminti..."

"Rusijos užsienio reikalų ministras bandys įtikinti Baltijos valstybių atstovus, kad jokios okupacijos nebuvo..."

"Dešiniams liks tik tiek balsų, kiek sudaro jie patys ir jų giminaičiai..."

Taigi smegenų plovimo, o gal, tiksliau sakant, teršimo mašina dirba pilnu tempu. Kas visa tai užsako ir apmoka? Ką siūlo visi tie rėkiantys ir kaltinantys? Kol kas, deja, jokių konkrečių, teigiančių sprendimų nėra.

Lietuvos politikos teatre jau išryškėjo pagrindinė vaidintojų grupė, kuri, matyt, netrukus dar labiau padidės. Keistu būdu joje susibūrė vi-

sai neseniai labai skirtingas melodijas giedojo solistai. Juos kol kas vienija tik vienas požymis - valdžios troškulys. Jie sakosi kursiantys "naująją politiką". Kokią? Na, žinoma, tą, apie kurią užsiminė prezidentas savo labai pavėluotame metiniame pranešime.

Balsas iš gatvės:

- Bet juk jis tos politikos neišdėstė, o tik pateikė pavadinimą?

Atsakymas nuo Bebrusų ežero (Molėtų rajone), kur posėdžiavo liberalai, socialliberalai, "centralliberalai" ir ką tik prisijungę "krikdemliberalai":

- Pavadinimas ir yra pats svarbiausias dalykas. Svarbiausia - pasivadinti naujaisiais. Tai daug kam patiks.

Kita vaidintojų ir giedotojų grupė - užgrūdinti "partiniai" ir prie jų besišliejantys buvę socialdemokratai, tiesmukiškai verčiami būti "socializmo demokratais". Tačiau jų "lyderiai" gerai žino, kad tam tikra rinkėjų dalis pastoviai balsavo tik už "partinius". Šiems naujovių nereikia. Priešingai - balsuotų už sugrįžimą, kur buvo patogu, nes nereikėjo patiems daug galvoti. Jų nėra daug, bet jie - įtakingi. Jų pasiuntiniai įterpti į visas "partijas". Kuri belaimėtų, jie išlaikys savo pozicijas. Keičiamos kaukės, bet ne charakteriai.

Yra patarlė: "Niekas kitas nepadarys tau taip blogai, kaip pats sau." Tie, kurie didžiule persvara laimėjo praeitų rinkimus, tik pradeda suvokti, kad juos sužlugdė iki kraštutinio absurdo ribos išsikerojęs pasipūtumas, įtikėjimas savo neklaidingumu ir "plikbajoriškas" visų kitų niekinimas. Tačiau net ir dabar ten nesvarstoma, kodėl nė vienas rinkiminis pažadas neįvykdytas.

Galėtume nebekreipti dėmesio į subyrėjusią "daugumą", jei ne svarbi aplinkybė: juos laikėme dešiniaisiais ir su jais siejome Lietuvos ūkio atkūrimo viltis.

DAR KARTĄ APIE TAUTIŠKUMĄ IR PILIETIŠKUMĄ

atspalvį galėtume pateisinti, tarkim, sovietinės ideologijos palikimu. Tame laikotarpyje bet koks tautinis judėjimas buvo siejamas su nacionalizmu. Tačiau, esama ir gilesnių, ne tik su visuomenės psichologija susijusių dalykų. Nacionalizmo sąvoka labiau sietina su ekspansyvumu, su kitas tautybes, jų kultūrą ir socialinę padėtį valstybėje ignoruojančia pozicija. Vakarų šalyse nacionalizmas neretai siejamas dar ir su fašizmu. Nacionalizmo sąvoka panašiais atvejais ir vartotina. Žodžiu, nacionalizmas išreiškia išskirtinumo, kultūrinio uždaro, o taip pat ekspansijos, netgi agresyvumo tradiciją.

Bet jeigu pažvelgsime iš platesnių pozicijų, galėtume tvirtinti, jog nacionalizmo są-

(Atkelta iš 1 p.)

voka gali turėti keletą savo atmainų. Juk vienas dalykas būtų šį reiškinį sieti su nusiteikimu priešintis globalizacijos, pasaulio "suliejimo", procesams. Ir visai kitas dalykas, kai apsiribojame grynai nacionalinės valstybės dariniu, būtinybe vienyti "išsivaikščiojančias" jos dalis, "išsi-barstančią" tautą. Paskutinį atvejį galėtume pavadinti "švelniojo", t. y. nepiktybinio nacionalizmo vardu.

Bet grįžkime prie tautiškumo sąvokos. Manėčiau, kad lietuvių kalboje ši sąvoka galėtų būti aiškinama atskirai nuo nacionalizmo ir siejama būtent su tautos savitumu, tapatumo išsaugojimu, su tautos savigynos ir išlikimo pozicija, žodžiu, su tais reiški-

niais, kurie tradiciškai susiklostė, lietuvių tautai gyvenant ir vystantis ypač nepalankiomis istorinėmis aplinkybėmis. Visa tai, kaip regime, jokia būdu nepraranda svarbos ir demokratiname, postmoderniajame pasaulyje.

Išsiaiškinę ir pasitikslinę populiariausias sąvokas, mes išsprendžiame tuos prieštaravimus, kurie ne vieną socialinių mokslų (ir ne tik jų) atstovą, o taip pat ir valstybės politiką šiandien verčia nusileisti daromam nematomam, niekieno nesankcionuotam, tačiau gana agresyviai psichologiniam spaudimui ir sąmoningai ar nesąmoningai verčia atsisakyti tautiškumo-pilietiškumo dermės pozicijos, pagrindinį dėmesį skiriant pilietiškumui.

Pasaulis ir Lietuva

* LATVIJOS VADOVĖ PRIMENA ISTORIJĄ.

Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga pokalbyje per Latvijos radiją sakė norinti, kad prasidėtų atviras Latvijos ir Rusijos istorikų dialogas dėl praeities įvertinimo. Žmonės buvo veikiami tam tikros propagandos, ypatingai rusų tauta, kurią taip ilgai maitino propaganda: "Liūdnoka, kai pamatai, kad dauguma Rusijos gyventojų nostalgiskai nori tokios nuotikos, kokia karaliavo Sovietų Sąjungos laikais. Tai klausimas pačiai rusų tautai, kuriai reikės iš naujo įvertinti savo istoriją ir tai, kas Latvijoje vyksta jau 10 metų". BNS

* **ŽUDIKUI – PAAUKŠTINIMAS.** Rusijos laikraštis "Segodnia" pranešė, kad vadinamojo "Rusijos karininkų susirinkimo" vadovui, taikių Lietuvos gyventojų žudynėmis kaltinamam ir nuo Lietuvos teisėsaugos besislapstančiam generolui Viačeslavui Ačialovui pasiūlyta tapti prezidento Vladimiro Putino vadovaujamos Saugumo tarybos nariu. V. Ačialov vadovavo į Lietuvą atsiųstoms sovietų oro desanto pajėgoms, buvo vienas iš jėgos panaudojimo 1991 sausyje sumanytojų. (Neseniai kitas šių kruvinų įvykių kaltininkas – generolas Vladimir Uschopčik buvo paskirtas Baltarusijos gynybos ministro pavaduotoju. – Redakcijos pastaba) BNS

* **PAVOJINGAS POŽIŪRIS.** Vokietijos gynybos ministerijos valstybės sekretorius Walter Kolbow Taline susitiko su Estijos gynybos ministru Juriu Luiku ir apsvarstė dvišalį bendradarbiavimą gynybos srityje, bendradarbiavimą NATO programoje "Partnerystė taikai" ir saugumo politiką Baltijos jūros regione. W. Kolbow mano, kad tolesnė NATO plėtra neįmanoma be Rusijos politinio sutikimo. Spaudos konferencijoje Taline jis pareiškė, kad nors Rusija ir neturi teisės sutrukdyti NATO plėtrą, vis dėlto prieš antrąjį plėtros etapą reikėtų įveikti Rusijos priešpriešą. Jo nuomone, NATO turi "išaiškinti" Rusijai, kad jis yra kolektyvinio saugumo garantas ir neturi agresyvių planų nė prieš vieną šalį. Jis taip pat pažymėjo, kad Rusija gali tapti NATO nare, bet tai bus tolumoje ateityje. INTERFAX

* **ŠILTI SANTYKIAI.** Spaudos konferencijoje Berlyne Rusijos prezidentas Vladimir Putin apibūdino Rusijos ir Vokietijos derybų rezultatus. Jis prisipažino, kad "nelaukė tokio šilto priėmimo". Vokietiją V. Putin pavadino svarbiausia Rusijos partnere Europoje ir pasaulyje. Susitarta derybas aukščiausiu lygiu pratęsti. Šių metų pabaigoje arba kitų pradžioje Vokietijos kancleris su šeima lankysis Rusijoje. Kancleris Gerhard Schroeder pažadėjo Vakarų investicijas į Rusijos ekonomiką. V. Putin nurodė gerų tarpvalstybinių ryšių pagrindą - 11 mln. buvusios VDR gyventojų. Kancleris derybas pavadino labai rezultatyviomis, o atmosferą - "labai labai gera". INTERFAX, ITAR-TASS

* **RUSIJA DŽIŪGAUJA.** Rusijos Valstybės Dūmos tarptautinių reikalų komiteto pirmininkas Dmitrij Rogozin, buvęs Rusijos delegacijoje, lydėjusioje prezidentą Vladimirą Putiną, pareiškė, kad V. Putinui lankantis Ispanijoje, Vokietijoje ir Moldovoje, klausimai, susiję su padėtimi Čėčėnijoje, nebuvo aptariamai. INTERFAX

* **TRUKDO EKSPORTUI.** Rusijos energetikos ministras Aleksandr Gavrinas pareiškė, kad nustatant Kazachstano naftos tranzito per Rusijos teritoriją apimtį, ministerija vadovausis Rusijos interesais. Rusijos muitų komitetas atsisako apiforminti sutartimi numatytą šiems metams 1,5 mln. tonų naftos tranzitą. INTERFAX - ANI

* **AR LENKIJĄ VALDYS EKSKOMUNISTAI?** Centristinės Laisvės sąjungos populiarumas, jai pasitraukus iš valdančiosios koalicijos, sumažėjo nuo 13 iki 8 proc., o dešiniosios Solidarumo rinkimų akcijos, kuri viena sudarė vyriausybę – beveik nepakito – 17 proc. (buvo 16). Ekskomunistinė Demokratinės kairės aljansas (SLD) remia net 42 proc. lenkų, ir manoma, jog ši partija laimės artėjančius parlamento rinkimus (numatytus 2001 m.). REUTERS

* **ŽUVO, BĖGDAMI IŠ KOMUNISTINIO ROJAUS.** D. Britanijos Dover uosto muitinės pareigūnai, tikrindami Olandijoje registruotą sunkvežimį, aptiko 58 nelegalių imigrantų, manoma, jog kinų, lavonus. Tik 2 žmonės buvo dar gyvi. Spėjama, jog pabėgėliai užduso. Tai didžiausia pabėgėlių tragedija D. Britanijos istorijoje. REUTERS

* **STATYTINIS BENDRAMINČIŲ NETURI.** Rusijos prezidento įgaliotasis atstovas Šiaurės Kaukazo federalinėje apygardoje armijos generolas Viktor Kazancev birželio 20 d. Gudermese pristatė paskirtąjį Čėčėnijos "laikinosios administracijos vadovą" muftį Achmadą Kadyrovą. Grupė laikinosios administracijos darbuotojų iš karto po A. Kadyrovo "inauguracijos" pareiškė, kad atsistatydina, kadangi dėl idėinių ir kitų priežasčių negali dirbti kartu su juo. INTERFAX

Tautininkų žinios

PADĖTIS LIETUVOJE

Lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių skyriaus tautininkai, matydami vis negerėjančią socialinę, ekonominę, dvasinę valstybės ir jos piliečių padėtį, mano, kad prieita ta riba, kai būtinos skubios reformos šalies valdyme, ekonomikoje, švietimo ir kultūros srityse. Dauguma krašto piliečių pavargo, belaukdama gyvenimo pagerėjimo, tvarkos ir teisingumo. Lietuva tuštėja. Nerasdami darbo, jauni ir vyresni keliauja į užsienio šalis. Prarandami aktyviausi jauni žmonės. Švietimo ir mokslo darbuotojai ruošia jaunimą, kuris arba neturi Lietuvoje kur įsidarbinti arba tiesiog sprunka iš gimtojo krašto, ieškodamas geresnio uždarbio, numodamas

Šiaulių tautininkų požūris ir siūlymai

į bet kokią Tėvynės meilę.

Kur, šitaip gyvendami, nueisime? Lietuva dabar panaši į nusigyvenusį ūkininką ar verslininką, mažai gaminantį, prasiskolinusį, išsipardavinėjantį (besiprivatizuojantį), bet laikantį didžiulę kontorą raštininkaujančių ir kontroliuojančių, kurie lupa dešimteriopas algas ir linke toliau pūstis ir didintis. Ar ilgai toks procesas gali tęstis? Aiškus ir galas. Noras sublizgėti, "pasivyti" pirmaujančius beatodairiškai lendantį į skolas, daugiau nei 50 % ar 100% atiduodant strateginius objektus ar juos uždarinėjant, gali baigtis labai liūdnai. Iš-

grąžinęs savo butą už svetimus pinigus ir jų laiku neatidavęs, paprastai netenka ir buto, ir jo grožybų.

Tai ką daryti, kur išeiti? Gyventi pagal kišenę, teisingai gyventi, nemėtant dešimteriopų atlygių, sumažinant ar pakeičiant valdančiąją ir piršto be "patepimo" nepajudinčią "šeimyną", gaminant sau ir pasauliui. Ne paskutinėje vietoje turėtų būti ir principingas tautiškasis "Pirk prekę ir paslaugą lietuvišką". Aišku, ta prekė turi būti gera. Tad reikia spaustis prie mokslų, į draugę imant sąžinę, dorą, meilę artimui ir savo kraštui, gimtajai kalbai, kultūrai, papročiams.

(Nukelta į 5 p.)

Lankytinos vietos

Skulptoriaus Prano Sederavičiaus kūriniai Kudirkos Naumiestyje (Šakių rajone).

Dalios Puškorienės nuotr.

PADĖTIS LIETUVOJE

(Atkelta iš 4 p.)

Daug kas dabar sako – mus apgavo, apvogė, o valdžia nežiūri, nieko nedaro, nepadeda. O valdžios rinkti jie neina ar renka garsiausiai rėkiančius, nepasigilinę, kas jie ir ką gero yra jau padarę. Taip aukštumose atsiduria įvairaus plauko "veikėjai", kurie veikia į tą pusę, kur jiems ar jų grupuotėms naudingiau. Todėl ir vargsta Lietuvos žmogeliai (didžioji dauguma), o "apsukriųjų" sąskaitose užsienio bankuose kaupiasi milijonai. Ir kažin ar jie besugrįš į Lietuvą, gal kartais, jei bus imta pardavinėti "auksinius" objektus, pvz: dujotiekis, elektros tinklus, uostus.

Tad visiškai suprantami iš senyvo Lietuvos piliečio išgirsti žodžiai: "Kelkis, Antanai, pirmasis Prezidente, tautiškas žmogau, kuris prikėlei Lietuvą, pakėlei jos dvasią ir sukaupė juodai dienai ne vieną toną aukso. Tavo ir mano Lietuvai reikia mylinčių Tėvynę, jai atsidavusių žmonių". Jo manymu, blogai, kad per mažai Lietuvos valstybės valdyme dalyvauja tautinės krypties partijos, jos susiskaldžiusios, neremiamos (kas rizikuos tai daryti, gali būti apšauktas nacionalistu ar net fašistu, o šiais kosmopolitizmo ir "integracijų" laikais tai netgi pavojinga).

Vienas kitas senosios kartos išeivių paaukotas dokeris negali atstoti galingos pagalbos kairiesiems ir dešiniams iš Rytų ir Vakarų. Atgimimo laikai baigėsi, tau-

tiškos mintys – nebereikalingos. Todėl nenuostabu, kad nuolankiai daroma viskas, kaip užsako dirigentas šeimininkas; teisiame gulinčius ligos patalė savo tautiečius, bet mūsų tautos budeliai lieka neliečiami, nebaudžiami. Teisingumas, bet tik iš vienos pusės! Tai tas prakeiktas mūsų tautos nuolankumas! Jis tebėra, o išdidumo ir dvasienės stiprybės nėra.

Pramonę trim ketvirčiais sunaikino, žemės ūkį dviem trečdaliais nustumė. Tad kur mes einame ir kas iš mūsų tautos bus? Kad einame į Europos sąjungą ir NATO, žino net pradinukas, nes jeigu neitume, galime susilaukti čečėnų likimo. Taip sakome. Beje, drauge lengviau apsiginti. Tik klausimas, kokie mes ten nueisime? Pasiruošę, susitarę, ar kaip į maišą? Jau dabar esame skubiai skatinami priimti Konstitucijos pataisas dėl mūsų žemių pardavimo užsieniečiams. Pirmiausia, aišku, susilauksime naujų žemės savininkų Klaipėdos, Vilniaus kraštuose, po to ir kitur, kur žemė derlingesnė. Niūri perspektyva. Ar atlaikysime konkurenciją ir nepasiduosime? Ar neišbėgios dar daugiau mūsų tautiečių, pavargusių nuo bado dietos ir minimalių algų, nuo savanauddžių, abejingų darbdavių stumdymo?

Tad kantriai reikėtų skaičiuoti visus "plusus" ir "minusus" ir, aišku, kantriai mokyti dirbti. Nors ir demokratiški tie Vakarai, bet ant lėkštutės niekas mums nieko ne-

atneš, visų pirštai – į save lenkti. Laksto po Lietuvą ponai vakariečiai, ieško sklypų degalinėms, prekybos centrams. Visi nori parduoti. Tik kas pirs, jei nebus gaminančių? Kokią gamyklėlę pastatytų ar bent cechelį įkurtų tuščiuose stovinčių gamyklų pastatuose!

Galėtų žymiai daugiau nuveikti ir mūsų verslininkai, vidutiniai ir smulkūs. Tik kad vos pajudėjusį dažnai suspaudžia godūs čiuptuvai, pristatoma barjerų, ir judėjimas baigiasi. Sakoma: pribagė, nespėjusį atsistoti ant kojų. Iš kitos pusės, "verslininkai", apgaudinėdami valstybę (priėmė darbuotojų, po savaitės atleido – mokesčių lengvatą duokit; išvežė orą ir užpildytus važtaraščius – PVM grąžinkit), verčia griežtinti kontrolę.

Nemaža bėdų ir spręstinų dalykų mūsų šalyje, miestuose ir kaimuose, nors praėjo dešimt metų nuo Nepriklausomos Lietuvos atstatymo pradžios. Ar jau branginame savo laisvę ir savo valstybę taip, kaip tai moka daryti nepriklausomybę ilgiau turinčios šalys? Tikriausia yra dar norinčių svetimos rankelės, lyg ji turėtų šerti už dyką ir sočiau. Tikėkime, kad tokių nedaug, mažuma. Taip, kaip kultūriškai nelietuviškų lietuvių, savo tautos dainų nemokančių ir nedainuojančių, ir dėl tokių nejaučiančių jokio negerumo.

Reimundas Varapickas
LTS Šiaulių sk. pirmininkas

Lietuvių tautininkų sąjungos laikraštis "Tautininkų žinios". Redaktorius Antanas Rimvydas Tilindis. Redakcija: Gedimino pr. 22, LT-2600, Vilnius. Tel. 624935, faksas 617310 el. paštas (e-mail): lietauta@takas.lt Laikraštis išeina kas antrą savaitę, šeštadieniais.

NATO IR LIETUVA

1. Kas yra NATO?

NATO yra gynybinė organizacija, sudaryta iš laisvų, nepriklausomų valstybių, kurias sujungė ir iki šiol jungia siekis apginti savo valstybinę nepriklausomybę ir išsaugoti taiką politinėmis, o esant būtinybei, ir karinėmis priemonėmis. NATO (kitai dar vadinama Aljansu) pagrįsta nepriklausomų valstybių politiniu ir kariniu bendradarbiavimu. Todėl organizacijos priimti sprendimai yra visų jai priklausančių valstybių sprendimai. Tai reiškia, kad NATO imasi kokių nors veiksmų, tik pritarus visoms jos narėms.

Antrojo Pasaulinio karo pabaiga nepanaikino grėsmės Vakarų Europai. Atsiribodama "geležine uždanga" nuo vakarų pasaulio, Sovietų Sąjunga padalino Europą į dvi

dalys. Sovietų Sąjunga įvedė kariuomenę į Rytų Europą ir pradėjo kontroliuoti buvusias nepriklausomas valstybes. Mėgindami gintis ne po vieną, o kartu, 1949m. balandžio 4d. Vašingtone 12 valstybių: JAV, Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, Belgijos, Liuksemburgo, Nyderlandų, Kanados, Danijos, Islandijos, Italijos, Norvegijos, Portugalijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrai pasirašė Šiaurės Atlanto sutartį. Kadangi sutartį pasirašė ne tik Europos valstybės, ji buvo pavadinta "Atlanto" sutartimi. 1952 m. į Aljansą įstojo Graikija ir Turkija. Vokietijos Federacinė respublika įstojo į NATO 1955m., o 1982-aisiais Ispanija tapo 16-ąja organizacijos nare.

1999 m. kovo 12 d. į

NATO buvo priimtos Lenkija, Čekija ir Vengrija. Tai gi, šiuo metu organizacijai priklauso 19 valstybių.

Organizacija gyvuoja jau daugiau nei 50 metų. Didžiąją šio laikotarpio dalį, vadinama "šaltuoju karu", NATO išsaugojo ir puoselėjo taiką ne tik Europos regione. Kadangi organizacija yra patikrintas saugumo garantas, Aljanso narystės siekia vis daugiau valstybių. Šiuo metu NATO kolektyvinis saugumas tampa pasiekiamas ne tik buvusioms Rytų bloko valstybėms, bet ir Baltijos šalims.

2. Kokie yra NATO tikslai?

Pagrindinis NATO tikslas yra išsaugoti visų jos narių valstybinę nepriklausomybę, laisvę ir saugumą bei užtikrinti taiką. NATO veikia atsižvelgdama į bendrą nepri-

S V E I K I N A M E
buvusį Amerikos lietuvių tautinės sąjungos
pirmininką,
nenuilstantį tautinės minties puoselėtoją
inž. Joną Jurkūną
85-mečio sukakties proga
Linkime jam geros sveikatos ir energijos.
Ir toliau garbingai tęskite
tautinės veiklos darbų grandinę
Lietuvos ir visos mūsų tautos labui.
**ALT S St. Petersburg skyriaus
valdyba ir nariai**
St. Petersburg, FL

klausomų šalių vientisą ir nedalomą saugumą. Tai reiškia, kad iškilus grėsmei, Aljansas visoms narėms užtikrina reikiamą paramą. Šalys narės rengia konsultacijas įvairiais saugumo klausimais ir sprendžia juos politiniais būdais, tačiau iškilus grėsmei – ir karinėmis priemonėmis.

Šalys glaudžiai bendradarbiauja ne tik politinėje ir karinėje srityse. Jos sprendžia ekonominius, mokslo, technologijų, gamtos apsaugos uždavinius.

3. Kokius įsipareigojimus turi NATO šalys viena kitai?

Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos nariai yra įsipareigoję ne tik užtikrinti valstybinę nepriklausomybę, bet ir ginti demokratiją, žmogaus laisvės principus.

Pagal 5-ąją Šiaurės Atlanto sutarties straipsnį, NATO priklausančios valstybės yra įsipareigojusios ginti vieną kitą. Tai reiškia, kad ginkluotas vienos ar kelių narių užpuolimas bus laikomas visų jų užpuolimu. Valstybės įsipareigoja išlaikyti ir plėtoti savo gynybinį pajėgumą ir bendrai, ir atskirai. Tačiau iškilus grėsmei nors vienai valstybei, NATO narės ginasi kartu.

4. Kuo narystė NATO naudinga Lietuvai?

Mūsų šalies kultūrinės ir religinės tradicijas visada tapatiname su Vakarų Europa.

Todėl ir saugumą suvokiame kaip visos Europos ir tarpatlantinės bendrijos saugumo dalį.

Patikimiausias Lietuvos saugumo užtikrinimo būdas – šalies narystė organizacijoje, kuri remiasi kolektyvine gynyba. Kolektyvinės gynybos privalumus iliustruoja ekonominiai rodikliai. Būtent šalys – NATO narės gynybai skiria mažesnę bendro valstybės biudžeto dalį, negu neutralios valstybės, pasirinkusios savarankiškos gynybos modelį. Todėl dalyvauti kolektyvinės gynybos struktūroje Lietuvai būtų žymiai pigiau, nei kurti atskirą nacionalinės gynybos sistemą.

Be to, narystė NATO suteiktų tokias saugumo garantijas, kurios palankiai veiktų užsienio investicijas ir ekonomikos plėtrą Lietuvoje.

5. Kaip Lietuvai įstoti į NATO?

Pareikšti norą būti NATO nare ir įstoti į NATO yra visiškai netapatūs dalykai. Pareikšti norą – tik pati pradžia. Tačiau tapti nare reiškia ilgą ir kruopštų darbą. Lietuvai reikia suderinti savo įstatymus ir valdymą taip, kad karių mokymu, jų žiniomis bei valstybės požiūriu į patį karį galėtume lygiuotis į NATO šalis.

Lietuvos stojimo į NATO procesas prasidėjo, kai 1994

(Nukelta į 8 p.)

Ten, ant Missouri kranto

(Pabaiga. Pradžią - 23 nr.)

"Algis Praitis ne kartą yra pelnęs didelius įvertinimus už savo menišką nuotrauką. Jos puošia ir šio minėjimo programą.

Mes galime džiaugtis, turėdami Šv. Antano bažnyčią. Parapijos klebono kun. Carl Sodoro dėka turime patalpas savo veiklai. Nors ir būdamas italų kilmės, klebonas gerai supranta mūsų reikalus. Jo dėka visos patalpos gražiai tvarkomos. Už tai esame jam dėkingi. Mes taip pat dėkojame Šv. Antano parapijos komitetui, kuris gražiai bendradarbiaudamas su klebonu, atlieka didelį darbą. Reiškiamo padėką Šv. Antano parapijos redaktorei Irenai Gartigaitei, gražiai paruošiančiai bažnyčios biuletenius. Mes turime svetainę, kurioje susirenkame sekmadieniais po Mišių.

Šiuo metu esame išsirinkę jauną LB apylinkės valdybą, kuri tikrai atlieka didžiulį darbą. Tikimės, kad ir toliau Omahos telkinys gyvuos ir turės daug darbščių sūnų ir dukrų, kurie tęs prosenelių pradėtą darbą. Tikime, kad dar ilgus dešimtmečius šioje gyvenvietėje bus puoselėjama lietuviybė."

Sunku tiksliai perteikti to

šventiško vakaro nuotaiką. Susirinkusiems buvo pristatyti į minėjimą atvykę buvę omahiečiai, glaustai nusakytas jų indėlis į šio telkinio ir visos Amerikos lietuvių visuomeninę veiklą. Buvo nemaža jaudinančių susitikimų, nuoširdaus dalijimosi prisiminimais ir dabartinio laikotarpio išpūdziais, sveikinimų ir linkėjimų. Apie šį reto grožio minėjimą visiems jame dalyvavusiems primins ir atminimo dovanėlės – dailūs tušinukai su lietuviškais įrašais. Iškilmingo vakaro pabaigoje Algimantas Antanėlis 50-mečio jubiliejaus minėjimo komiteto vardu padėjo atvykusiems ir savo darbštiems pagalbininkams.

Sekmadienį minėjimas buvo tęsiamas. Tiek prieš šv. Mišias, tiek ir po jų susirinkusieji galėjo apžiūrėti lituanistinės mokyklos klases, BALF'o šalpos kambarį, susipažinti su Algio Praičio parengta nuotraukų paroda, pasakojančia apie Omahos lietuvių veiklą per tuos, greitai prabėgusius dešimtmečius. Iš įvairių vietovių suvažinę buvę omahiečiai ne vienoje nuotraukoje atpažino save ir

savo jaunystės draugus.

– O štai jūsiškis Mečys Aukštuolis! – rodė man šeiminkai. – Jis čia labai gražiai darbavosi. Iki šiol prisimename jo indėlį į lietuvišką veiklą, ypač į tautinių šokių meno puoselėjimą. Perduokite jam mūsų nuoširdžius linkėjimus.

Gaila, kad nelemtai susiklosčiusios aplinkybės (tuo pat metu įvykusios vyriausios Mečio sesers laidotuvės) neleido gausiai Aukštuolių šeimynai dalyvauti minėjime.

Šv. Antano parapija daug kuo primena mūsų, jau seniai savo šimtmetį atšventusią Jurginę. Labai panašus altorius, Kryžiaus kelio stotys, gal net to paties dailininko sukurtos šventųjų statulos. Net ir neturint lietuvių kunigo, per visas Mišias skambėjo lietuviškos maldos ir giesmės. Giedoto "Rambyno" choras, kuriam vadovauja Algimantas Totilas, vargonavo Aldona Agurkytė-Tanner.

Mišioms pasibaigus, minėjimo dalyviai aklina užpildė erdvią parapijos salę. Toje minėjimo dalyje teko pasisa-

(Nukelta į 9 p.)

Aloyzas Lizdas rodo nuotrauką, kurioje įamžintas Šv. Antano parapijos 75-metis.
Jono Jasaičio nuotr.

"Rambynas" choristai, besiruošiantys iškilmingoms Mišioms. Priekyje (iš kairės): Alpha Mikėnaitė ir Daria Blažauskienė, už jų – Jerry Matz, Antanas Prišmantas ir Juozas Jonika. Vieno choristo pavardė - nežinoma. Jono Jasaičio nuotr.

AUKSINIS LITUANISTINĖS MOKYKLOS JUBILIEJUS

JAV LB Michigan apygardos vardu Liuda Rugienienė (dešinėje) pasveikino Detroito "Žiburio" lituanistinės mokyklos mokinius ir jų tėvelius veiklos 50-mečio proga. Šiam įvykiui atminti mokyklai padovanota J. Matejko paveikslo "Žalgirio mūšis" kopija. Kairėje - mokyklos vedėja Regina Puškorienė.
Pauliaus Jankaus nuotr.

VERTINAME MOKINIŲ KŪRYBĄ

Regina Kučienė

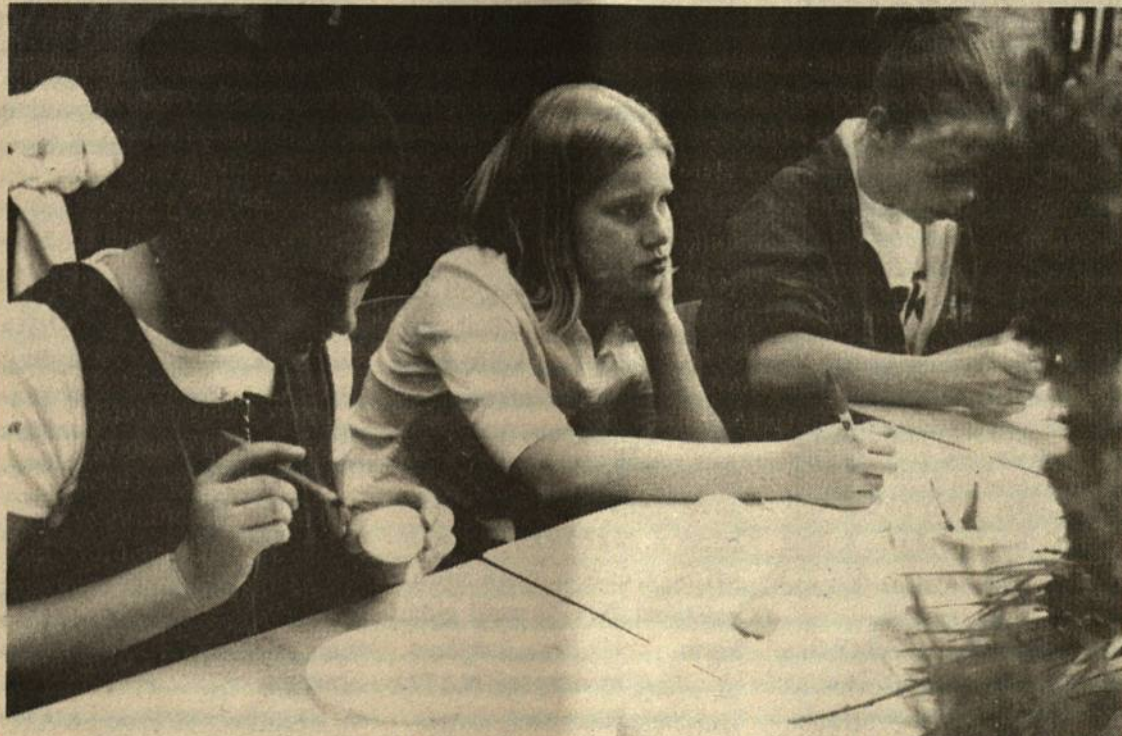
Jungtinių Amerikos Valstijų Lietuvių bendruomenės Švietimo taryba jau dvyliktą kartą skatina lietuviškųjų mokyklų mokinių kūrybinius sugebėjimus, rengdama piešinių ir rašinių konkursus, kuriuose ugdomas lietuviškų mokyklų mokinių kūrybingumas. Per šiuos konkursus atsiskleidžia vaiko igimti gabumai ir kūrybiniai polinkiai,

formuojasi jo kūrybinė veikla. Džiaugiamės, kad kiekvienais metais daugėja mokinių, dalyvaujančių konkursuose. Ačiū mokinių tėveliams, kurie supranta šio kūrybinio ugdymo svarbą ir skatina savo atžalyną dalyvauti konkursuose. Ačiū mokytojams, kurie lavina mokinių literatūrinius ir meninius polėkius.

Antrojo pasaulinio karo pabėgėlių išsikūrimo Omahoje 50-mečio minėjimo dalyviai. Iš kairės: Algimantas Antanėlis, Irena Šarkaitė-Matz, Viktoras Kučas, Irena Kriaučeliūnienė, Regina Kučienė ir Irena Lileikienė.
Jono Jasaičio nuotr.

JAV LB ŠVIETIMO TARYBOJE

Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos mokinės susikaupusios kuria velykinių margučių raštus. Iš kairės: V. Viliamaitė, L. Maciūnaitė ir R. Šeštokaitė.
R. Gedeikos nuotr.

Jaunimo puslapis

Naujosios Lietuvos dukra

Neseniai Čikagoje stažavosi Lietuvos teisininkė, teisės filosofijos daktarantė, buvusi Lietuvos studentų neolitanų korporacijos pirmininkė Gintarija Samajauskaitė. Ją globojo Amerikos lietuvių tautinės sąjungos valdybos nariai – Vanda ir Vaclovas Mažeikos. Vaclovas, kaip žinome, yra ilgametis "Korp! Neo-Lithuania" vyr. valdybos narys. Su Gintarija mūsų tautinės veiklos veteranai pirmiausia susipažino, kai Lietuvoje buvo atkuriamas neolitanų korporacija ir jos pirmininkė apsilankė išeivijos neolitanų suvažiavime.

Šį kartą G. Samajauskaitę sutikome per "La Traviata" operos pertrauką Čikagoje. Ji papasakojo, kad išsamiai nagrinėja JAV ir kitų valstybių teisinės sistemas, lankosi teismų posėdžiuose ir renka medžiagą savo daktarinei disertacijai. Netruko paaiškėti, kad mūsų pašnekovė – neeilinė asmenybė, apdovanota daugeliu talentų. Ji – viena iš tų, kuriais jau šiandien gali didžiulis vėl atkurta Lietuvos valstybė. Jos aukštasis išsimokslinimas įgytas jau nepriklausomoje Lietuvoje.

Gintarija mielai sutiko atsakyti į mūsų redakcijos klausimus.

Papasakok apie save. Kur augai, mokeisi, ką baigai, kurią specialybę įgijai?

Esu kaunietė. Ten gimiau, augau ir gyvenu iki šiol. Mokiausi Kauno miesto 26-oje vidurinėje mokykloje ir tuo pat metu lankiau Kauno 1-ąją septynmetę vaikų muzikos mokyklą, kurią baigiau su pagyrimu. Baigusi devynias bendrojo lavinimo mokyklos klases, įstojau į Juozo Gruodžio aukštesnio-

sios muzikos mokyklos fortepijono klasę. Ją taip pat baigiau su pagyrimu. 1992 m. įstojau į Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Humanitarinių mokslų fakultetą. Nusprendžiau studijuoti filosofiją bei anglų kalbą ir literatūrą. Įgijusi aukštąjį išsilavinimą, 1996 m. įstojau į VDU teisės magistratūrą, kurioje ėmiausi studijuoti tarptautinę teisę. 1999 m. įgijau teisės magistro kvalifikacinį laipsnį. Tų pačių metų spalį tapau VDU teisės filosofijos daktarante.

Tačiau aš ne tik mokiausi. Man jau teko ir nemažai padirbėti. 1992-1999 metais dirbau Kauno miesto Santuokų rūmuose vargonininke. Vienerius metus (1993-1994) dirbau Kauno m. 1-oje vaikų muzikos mokykloje koncertmeisterė, 1994-1996 metais – Uždarnosios akcinės bendrovės "Neolitas" (leidybinės organizacijos) realizacijos skyriuje. 1997-1998 m. dirbau Lietuvos muzikos akademijos Kauno fakultete italų kalbos asistente, o nuo 1997 iki 1999 m. – Kauno technologijos universiteto Užsienio kalbų centre italų kalbos asistente. Nuo 1998 metų dirbu Kauno rajono savivaldybėje juriste.

Teko dalyvauti ir visuomeninėje veikloje: nuo 1992 metų – tautinės lietuvių studentų korporacijos "Neo-Lithuania" narė; 1995-1996 m. šios korporacijos valdybos narė – *arbiter elegantiarum*; 1996-1998 m. korporacijos valdybos pirmininkė. Nuo 1997 metų – VDU Akademinės kredito unijos narė; 1998-1999 m. – Viešosios įstaigos "Visada savas" valdybos narė. Nuo 1999 m. –

muzikos festivalių paramos fondo konsultantė teisiniais klausimais. Man tenka konsultuoti ir garsiąją Pažaislio muzikos festivalių rengėjus bei dalyvius. Nuo pernai – Lietuvos filharmonijos Kauno skyriaus "Kauno filharmonija" konsultantė teisiniais klausimais.

Laisvai kalbu trimis kalbomis: anglų, italų ir rusų. Vidutiniškai vartoju vokiečių kalbą, šiek tiek – lenkų.

Papasakok apie savo buvusią ir dabartinę veiklą atkurtoje studentų neolitanų korporacijos veikloje. Beje, kaip jiems sekasi dabar?

Kadangi jau esu baigusi magistrantūros studijas, tai korporacijoje esu filisterė. Aktyviai korporacijos veikloje dalyvauja studijuojantys bakalauro ar magistro laipsniui įgyti. Jie vadinami senjorais. Yra ir juniorai, bet jie dar nėra pilnateisiai korporacijos nariai, nes tik pabuvę 1-2 metus juniorais ir išlaikę egzaminą, gali būti pakelti į

senjorus. Korporacijos valdyboje dirbau trejus metus, iš kurių dvejus teko būti valdybos pirmininke. Tad reikėjo koordinuoti visą korporacijos veiklą.

Tuo metu, kaip ir dabar, korporacijos nariai vykdė įvairius projektus: leido Lietuvos studentų laikraštį "Savas", prisidėjo leidžiant moksleivių laikraštį "Druska", organizavo turistinę programą "Pažink" (susipažinimas su Lietuvos įvairiomis įdomiomis vietovėmis). "Sporto klubas" rengė automobilių lenktynes. Du korporantai senjorai su savo mašina lenktynėse atstovaudavo korporaciją. Turime krepšinio ir šachmatininkų komandas. Korporacija buvo ir yra žinoma akademinėje visuomenėje, kaip studentų organizacija, mokanti surengti jaunimo šventes. Labai populiarus – korporacijos gimtadienio – lapkričio 11-osios šventė, garsieji "alučiai", Vasario 16-osios šventė. Nuo pat Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo mūsų korporacija buvo vienintelė, kuri šią šventę šventė tikrąją ta

žodžio prasme, t. y. su šampanu, didžiuliu tortu ir fejerverkais. Rengiame Naujųjų Metų kaukių balius. Suorganizavome labdarinę Naujųjų Metų sutikimą, kai už šio vakaro metu surinktus pinigus buvo nupirkti įvairių reikalingų daiktų Vilijampolės vaikų namams. Juose gyvena vaikai su psichine negalia. Kaip šios labdaringos veiklos tęsinys buvo išleistas piešinių rinkinys – knyga su šių vaikų namų auklėtinių darbais. Šios knygos išleidimą finansavo "Korp!" vyr. valdyba Čikagoje. Rengiame "Initium semestri" (mokslo semestro pradžios) ir "Finis semestri" (semestro užbaigimo) šventes. Bendradarbiaujame su kitomis Lietuvoje veikiančiomis korporacijomis: "Fraternitas", "Plienas", "Tautito", "Vytis" bei su korporacijomis, veikiančiomis užsienyje: Latvijoje, Estijoje, Suomijoje, Švedijoje, Lenkijoje, Vokietijoje.

Dabartinė korporacijos valdyba tęsia šią veiklą, išskyrus tai, kad dabar neleidžiamas moksleiviams laikraštis "Druska" ir nevykdomas labdaros projektas.

(Pabaiga – kitoje laidoje)

Buvusi Lietuvos neolitanų korporacijos pirmininkė, teisininkė Gintarija Samajauskaitė (kairėje) su išeivijos "Korp. Neo-Lithuania" vyr. valdybos nariais ir svečiais: vicepirmininke Dalia Meiliene, pirmininku Eduardu Modestu, viešnia Vanda Mažeikiene, arb. eleg. Vaclovu Mažeika ir sekretore Vita Girdvainiene.

VYKSTAME Į ŠOKIŲ ŠVENTĘ – Į TORONTĄ

Venta Civinskaitė

Artėja liepos 2-oji. Tą dieną Toronte įvyks Šokių šventė. Kruoščiai ruošiasi joje dalyvauti ir Šv. Kazimiero mokyklos (*Cleveland, OH*) mokiniai.

Mokytojos Aušrinė Širvinskienė ir Audronė Majorovienė sutiko šiai šventei paruošti vaikų ir jaunių grupes. Man ir Mariui Narbutaičiui tenka joms padėti. Mes dosniai dalijamės savo žiniomis repeticiuose. Nuoširdžiai dėkojame visiems, dalyvaujantiems šioje garbingoje veikloje.

Vaikų grupė, kurią sudaro 26 šokėjai, iki šiol energingai ir su pakilimu dalyvauja repeticiuose. Prieš metus pradėję, nemokėdami nė

vieno šokio žingsnio, dabar jie jau yra išmokę tris šokius: "Pasėjau kanapę", "Skaičiuotę" ir "Ant arkliukų". Pastarasis šokis – jų pats mėgstamiausias. Jame berniukai įdėdina "kojiniais" arkliais, o mergaitės su botagėliais juos "varinėja".

Smagu, kad vaikai gražiai kartu šoka ir draugauja. Su dideliu nekantrumu jie laukia šios šventės, kadangi dalyvaus joje pirmą kartą. Taip pat jie džiaugiasi, kad galės atstovauti Šv. Kazimiero mokyklą net Kanadoje.

Jaunių grupė, kurią sudaro 22 šokėjai, jau turėjo tam tikrą patyrimą, tačiau per ilgus repeticijų metus ji gero patobulino. Ši grupė šoks:

"Pasėjau kanapę", "Žalnieriuoką" ir "Vyzelę". Jaunių grupės šokėjams labiausiai patinka šokti "Žalnieriuoką". Šokėjai labai laukia progos susitikti su senais draugais.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos šokėjai ruošiasi šokių šventei.

Nomedos Vucianienės nuotr.

NATO IR LIETUVA

(Atkelta iš 5 p.)

m. sausio 4 d. Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas išsiuntė oficialų laišką NATO Generaliniam sekretoriui, prašydamas Lietuvą priimti į organizaciją. Siekdama narystės, Lietuva turi būti pasirengusi ginti save ir prisidėti prie kitų narių gynybos.

6. Kada Lietuva gali tikėtis būti pakviesti į NATO?

Trumpas atsakymas: 2002 metais, po NATO viršūnių susitikimo.

Ilgesnis atsakymas: kvietimas tapti NATO nare labiausiai priklauso nuo mūsų pačių, t.y. nuo kariuomenės pasirengimo ir visuomenės noro bei pasiryžimo. Tai yra lemiami veiksniai. Lietuvos priėmimą į NATO lems ryžtingas ir aiškus politinis sprendimas, kariuomenės ir visuomenės pasirengimas būti organizacijos nariais.

7. Kiek Lietuvai kainuos būti NATO nare?

Žymiai mažiau, negu pasirinkus individualaus saugumo kelią. Pasiiekti pakankamą saugumą savarankiškai kainuotų nepalyginamai daugiau.

Štai, neutralios valstybės, ne NATO narės Suomija ir Švedija per 1980-1998 metus gynybai skirtas lėšas padidino atitinkamai nuo 5 iki 17 milijardų ir nuo 35 iki 80 milijardų litų. Netgi tokia nedidelė ir geopolitiškai saugi šalis, kaip Šveicarija, gynybos reikmėms 1998-1999 metais skyrė 8,4 milijardus litų.

Lietuva 1999 metais gynybai išleido apie 0,7 milijardo litų. Kiekvienam Lietuvos gyventojui tai kainavo maždaug po 16 litų per mėnesį. Tuo tarpu, jei būtų pasirinktas neutraliteto kelias, patikimesnei gynybai prireiktų dešimteriopai didesnių išlaidų.

8. Ko NATO reikalauja iš Lietuvos pasirengimui NATO narystei?

NATO nieko nereikalauja, bet siūlo rūpintis šiais dalykais:

- spręsti politinius ir ekonominius klausimus, gerbti žmogaus teises, taikiomis priemonėmis reguliuoti tarptautinius ir etninius ginčus, susilaikyti nuo jėgos, grasinimo ir prievartos, bei užtikrinti ekonominį stabilumą, socialinę gerovę ir aplinkos apsaugą;

- spręsti gynybos ir karinius klausimus: dalyvauti tarptautinėse taikos palaikymo operacijose, kurti ir rengti kariuomenę pagal vakarietiškus standartus, suderinti karių mokymą, gynybos struktūras, gynybos sistemos veikimą, ginkluotę, ryšio siste-

mas su NATO standartais, bendradarbiauti su organizacijos narėmis ir narystės siekiančiomis šalimis karinėje srityje;

- sukurti patikimą informacijos apsaugos sistemą, saugoti valstybės ir tarnybos paslaptis;

- derinti nacionalinės teisės aktus su NATO teisiniais aktais.

Visose paminėtose srityse didelę pagalbą Lietuvai teikia NATO šalys ir kitos valstybės: Vokietija, Švedija, Danija, Norvegija, Prancūzija, JAV, Jungtinė Karalystė, Nyderlandai, Lenkija, Čekija, Kanada, Vengrija, Šveicarija. Šios valstybės ruošia krašto apsaugos specialistus, moko karius ir civilius anglų, vokiečių, prancūzų kalbų. Pavyzdžiui, daugiau nei 700 karių ir civilių jau mokėsi įvairiuose NATO šalių surengtuose kursuose. 2000 metais vien tik JAV studijuos 30 civilių tarnautojų ir karininkų. Už šias studijas JAV sumokės 700 tūkstančius dolerių. Studijos, kursai, seminarai vyksta Vokietijoje, kurioje kasmet studijuoja 30 karių ir civilių. Šveicarijoje, Vengrijoje, Čekijoje, Jungtinėje Karalystėje, Kanadoje, Norvegijoje. Danijoje ir Švedijoje studijuoja kariūnai iš Lietuvos. Užsienio valstybės rengia kursus Lietuvos specialistams. Pavyzdžiui JAV ruošia karo kartografijos specialistus, Norvegija ir Kanada - logistikos specialistus, Danija - karo inžinerijos specialistus.

Daugelio valstybių ekspertai konsultuoja mūsų specialistus ir dalinasi patirtimi įvairiais klausimais, kartu dalyvauja pratybose, padeda taikos palaikymo operacijose. Antai, JAV 650 tūkstančių dolerių parama Lietuvai buvo skirta taikos palaikymo mokymams ir pratyboms.

Vakarų valstybės Lietuvai padeda įsigyti būtinų transporto priemonių, medicininės įrangos, ryšių technikos ir ginkluotės. Štai 2000-aisiais metais Vokietija perdavė Lietuvos karinėms jūrų pajėgoms laivą - "minų medžiotoją", kainuojantį 6.5 milijonų litų. Danija ir Švedija bendrai parėmė Lietuvos kariuomenę jūrų stebėjimo sistema ir ryšių įrangą. Oro erdvės stebėjimo centrui Norvegija, Danija ir JAV skyrė ryšių įrangą, mokė specialistus. Danija ir Šveicarija skyrė sunkvežimių, Švedija, Vokietija, JAV, Čekija, Lenkija Lietuvos kariuomenei parūpino ginklų.

9. Ar Lietuva galėtų užtikrinti savo nacionalinį saugumą be NATO?

Mažos valstybės saugumą garantuoja tik kolektyvi-

nė gynyba. Žinoma, Lietuva besąlygiškai gintųsi pati ir priešintųsi agresoriui ir be partnerių pagalbos, tačiau tokios gynybos pasekmės būtų skaudžios. Neutraliteto politika tinka tikrai ekonomiškai, politiškai ir kariškai stipriai valstybei.

Suomijos neutralumas "šaltojo karo" metu valstybei kainavo užsienio politikos savarankiškumą. Šalis išsaugojo demokratinę santvarką, tačiau tapo Sovietų Sąjungos kontroliuojamu ekonominiu partneriu.

10. Ar galima išstoti iš NATO?

Taip. Aljansas gina ir užtikrina saugumą tik laisvoms ir nepriklausomoms valstybėms, todėl gerbia jų laisvą valią išstoti iš organizacijos.

11. Kodėl Lietuvai reikia dabar rūpintis NATO naryste, jeigu šiuo metu mūsų šaliai nėra pavojaus?

Rytoj kurti reikia jau šiandien. Rūpintis saugumu, t.y. politinėmis, diplomatinėmis priemonėmis saugoti ir ginti savo laisvę ir nepriklausomybę būtina vos susikūrus valstybei, nuo pat valstybingumo pradžios. Kita vertus, nuo išorinių grėsmių esame neapdrausti, jos visada gali iškilti ateityje. Konkrečios grėsmės metu, ieškoti kolektyvinės gynybos ir ruoštis stoti į NATO būti tiesiog neįmanoma ir beviltiška. Norėdami tokioms grėsmėms pasipriešinti ar jas panaikinti, privalome rūpintis savo saugumu jau šiandien.

12. Kas vadovaus Lietuvos kariuomenei, Lietuvai įstojus į NATO?

NATO užtikrina saugumą tik laisvoms ir nepriklausomoms valstybėms. Todėl Aljansui svarbu, kad kiekvienas jo narys būtų laisvas ir nepriklausomas. Taigi, Lietuvai tapus NATO nare, mūsų kariuomenei vadovaus Lietuvos kariuomenės vadas, kaip ir mūsų valstybei vadovaus Lietuvos vadovai.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

"DIRVOS"

redakcija
atostogaus
liepos 17 - 30 d.
Savaitraštis neišeis
liepos 25
ir rugpjūčio 1 d.

"Dirva" - "Viltis"

Skaitykite ir platinkite
"DIRVĄ",
sutinkančią 85-uosius
leidimo metus!

JAV LB XVI TARYBOS RINKIMŲ DUOMENYS

Bostono apygardoje išrinkti: Gintaras Čepas, Česlovas Mickūnas, Irena Veitienė, Daiva Navickienė, Romas Buivydas.

Connecticut apygarda: Danutė Grajauskienė, Jonas Karosas, Giedrė Stankūnienė, Viktoras Kogelis.

Floridos apygarda: kun. dr. Matas Čyvas, Algimantas Garsys, Birutė Kožicienė, Dalia Augūnienė, Laima Savaitienė.

Michigan apygarda: Vytautas Kamantas, Gražina Kamantienė, Narimantas Udrys, Algis Rugienius, Saulius Anužis, Jonas Urbonas.

New York apygarda: Ramutė Česnavičienė, Raimundas Šližys, Audra Lukaševičiūtė. (Kandidatas - Kęstutis Miklas)

Ohio apygarda: Algimantas Čepulis MD, Raimundas Šilkaitis PhD, Dalia Puškorienė. Kandidatai: Juozas Ardys, Irena Gedrienė, Nijolė Balčiūnienė, Gintautas Valaitis, Horstas Žibas.

Pietryčių apygardos pirmasis rajonas: Teresė Gečienė, Vytautas Bagdonavičius, Julija Dantienė, Roma Krušinskienė, Donatas Skučas, Rimas Gedeika, Kazys Razgaitis. Kandidatai - Audronė Pakštienė, Kęstutis Česonis, Rimas Stirbys, Asta Banionytė.

Pietryčių apygardos antrasis rajonas: Rimantas Bitėnas, Julius Veblaitis, Valentinas Mėlinis. Kandidatė - Rasa Juškienė.

Vakarų apygarda: Vytautas Vidugiris, Angelė Nelsienė, Gediminas M. Leškys, Antanas Polikaitis, Juozas Pupius, Giedrė J. Milas.

Vidurio Vakarų apygardos pirmasis rajonas: Dr. Petras Kisieličius, Marija Remienė, Juozas Polikaitis, Birutė Jasaitienė, Salomėja Daulienė, Antanas Paužuolis, Jūratė Budrienė, Birutė Vindašienė, Aušrelė Sakalaitė, Bronius Juodelis, Rita Šakenienė, Irena Kirkus.

Vidurio Vakarų apygardos antrajame rajone išrinkta Birutė Vilutienė.

Vidurio Vakarų apygardos trečiasis rajonas: Gediminas Damašius, Regina Narušienė, Rimas Sužiedėlis. Kandidatai: Vytautas Janušonis, Ramutis Pliūra.

Vidurio Vakarų apygardos ketvirtasis rajonas: Dr. Gediminas Murauskas, Algimantas Antanėlis. Kandidatas - Mindaugas Kuzminskas.

JAV LB ATSTOVŲ Į PLB 2000-UJŲ METŲ SEIMĄ RINKIMŲ DUOMENYS

Bostono apygardoje išrinkti: Česlovas Mickūnas, Irena Veitienė. Kandidatė: Daiva Navickienė.

Connecticut apygarda: Laima Karosienė, Dr. Juozas Kriaučiūnas.

Floridos apygarda: Birutė Kožicienė, Stasys Ušackas, Stasė Vaškėlienė. Kandidatas - Dr. Adolfas Šležas

Michigan apygarda: Vytautas Kamantas, Gražina Kamantienė, Jonas Svera, Liuda Rugienienė. Kandidatas - Jonas Urbonas.

New York apygarda: Edmundas Adomaitis, Kęstutis Miklas.

Ohio apygarda: Dalia Puškorienė. Kandidatai: Raimundas Šilkaitis PhD, Juozas Ardys, Horstas Žibas.

Pietryčių apygardos pirmasis rajonas: Teresė Gečienė, Donatas Skučas, Julija Dantienė, Audronė Pakštienė. Kandidatė - Gina Skučienė.

Pietryčių apygardos antrajame rajone atstovų į PLB Seimą neišrinkta.

Vakarų apygarda: Vytautas Vidugiris, Angelė Nelsienė, Gediminas M. Leškys.

Vidurio Vakarų apygardos pirmasis rajonas: Dr. Petras Kisieličius, Birutė Jasaitienė, Marija Remienė, Juozas Polikaitis, Jūratė Budrienė, Kazimieras Laukaitis, Aušrelė Sakalaitė.

Vidurio Vakarų apygardos antrajame rajone išrinkta Birutė Vilutienė.

Vidurio Vakarų apygarda trečiasis rajonas: Regina Narušienė, Ramutis Pliūra.

Vidurio Vakarų apygardos ketvirtajame rajone išrinktas Algimantas Antanėlis. Kandidatas - Mindaugas Kuzminskas.

Albinas Karnius
Rinkimų komisijos pirmininkas

Nauja knyga LORDO LANGDONO PABUČIAVIMAS

Dalia Staniškienė

Prieš mano akis – nauja, *Zebra Books, Kensington Publishing Corp.* šiemet bandžio mėnesį išleista knyga – *"Lord Langdon's Kiss"*. Autorė – *Elena Greene* -Muliolytė – Amandos ir Algirdo Muliolių duktė, gimusi ir augusi *Cleveland, OH*, dabar su šeima gyvenanti *New York* valstijoje.

Elenutė lankė Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą, skautavo, dalyvavo Čiurlionio kanklių ansamblyje. Prisimenu Elenutę kaip savo 6-ojo skyriaus labai gerą mokinę, gabią, gerai rašiusią ir gražiai piešusią.

Jos pirmoji knyga anglų kalba – meilės romanas – įdomi, su daugybe keblių si-

tuacijų. Jas Elena atvaizduoja gražia, turtinga kalba, įtikinančiais dialogais ir nuostabiais gamtos aprašymais. Jos charakteriai – gyvi ir, nors žinai, kad viskas gerai baigsis – kitaip tokiuose romanuose negali būti – tačiau seki visa tai, kas vyksta, su dideliu susidomėjimu.

Veiksmas vystosi Anglijoje tuo metu, kai Prancūziją valdė imperatorius Napoleonas, tad ir visus veikėjus autorė gerai pavaizduoja tame laikotarpyje. Skaitant pasijunti, lyg tikrai grįžai į senus, romantiškus laikus, ir ši meilės istorija pasidaro labai gyva. Turinio nepasakosiu – paskaitykite!

Birželio 17 d. *B. Dalton Bookstore, Beachwood Place* visuomenė buvo supažindinta su autore ir jos knyga. Šią knygą jau galima išsigyti įvairiuose knygynuose. Ją taip pat rasite bibliotekose.

"Romantic Times" apibūdina *Elen Greene* kaip talentingą rašytoją (*"talented writer – someone special to watch."*) Ji jau pasirašė sutartį kitai savo knygai. Viena jos novelė bus atspausdinta *"June Bride - ZEBRA short story collection"* novelių rinkinyje.

Sveikiname Elenutę su pirmąja knyga ir linkime jai kūrybingų metų! O gal galime tikėtis, kad jos knyga pasirodys ir lietuvių kalba?

Knygos "Lordo Langdono pabučiavimas" autorė – Elena Muliolytė-Greene.

Susipažinkime: DAILININKAS JONAS SURDOKAS IR JO DOVANA "DIRVAI"

Kaunietis dailininkas Jonas Surdokus (gim. 1936 m.) Lietuvoje labiausiai žinomas kaip scenografas. Net trisdešimt metų jis atidavė Kauno kultūros centro K. Binkio teatrui. Per šį laikotarpį dailininkas sukūrė apie 90 scenovaizdžių spektakliams ir koncertams, televizijai ir kinui bei masiniams renginiams. Be to, jis yra pateikęs nemažai pramoninės ir taikos dailės darbų.

Jonui Surdokui nesvetimas ir grafikos žanras. Jis kuria reklaminius plakatus, spektaklių skelbimus, satyrinius piešinius. Nemaža jo šmaikščių piešinių spausdinama laikraščiuose ir žurnaluose.

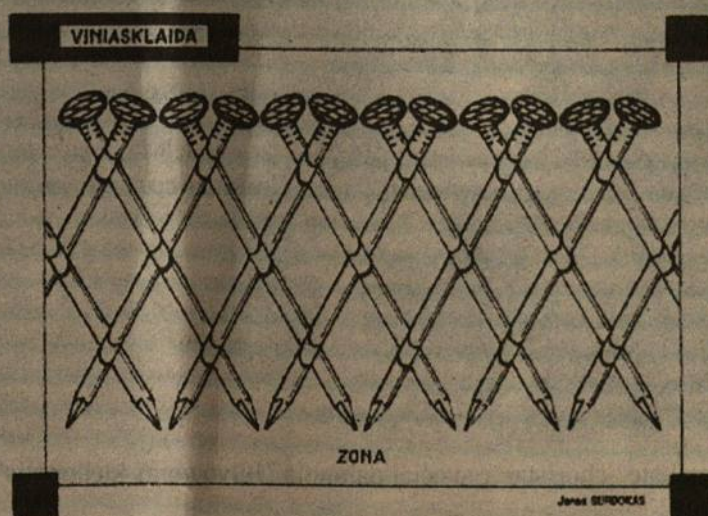
"Dirvos" skaitytojams dailininkas J. Surdokus padovanojo dar niekur nespausdintų darbų ciklą "Viniasklaida". Turtinga dailininko vaiz-

duotė skatina kitų žvilgsniu, su gražaus humoro gaidele pažvelgti į mus supančią aplinką, kitomis akimis išvysti dažnai vartojamus daiktus ir žodžius.

Praeitoje savaitraščio laidoje jau radote du dail. Jono Surdoko piešinius iš ciklo "Viniasklaida": "Vyniotinis" ir "Skustagalvis-begalvis-

pramuštgavlis". Šį kartą pateikiame to paties ciklo piešinį "Zona". Kiekvienas, bent kiek geriau pažįstantis buvusį "sovietinį rojų", žino, kad zona vadindavo kalėjimo arba okupantų karinio dalinio valdomą teritoriją, į kurią būdavo uždrausta įžengti. Dabar yra ir kitų "zonos" reikšmių.

Nomeda Vucianienė

Ten, ant Missouri kranto

(Atkelta iš 6 p.)

kyti ir šių eilučių autoriui:

"Kone kiekviena mano kelionė į lietuvių telkinius taip pat yra atradimas. Argi nenuostabu kur nors Čikagoje ar Detrote, Baltimorėje ar Filadelfijoje, ar štai šiandien Omahoje surasti išsaugotą gyvą nepriklausomos Lietuvos dvasią, pasididžiavimą savo tėvyne. Daugelis vėl atstatytos Lietuvos pirmojo dešimtmečio sunkumų yra neatskiriamai susiję su būtent tokių savybių atkūrimu. Ten, kur buvo vadovaujama tau-

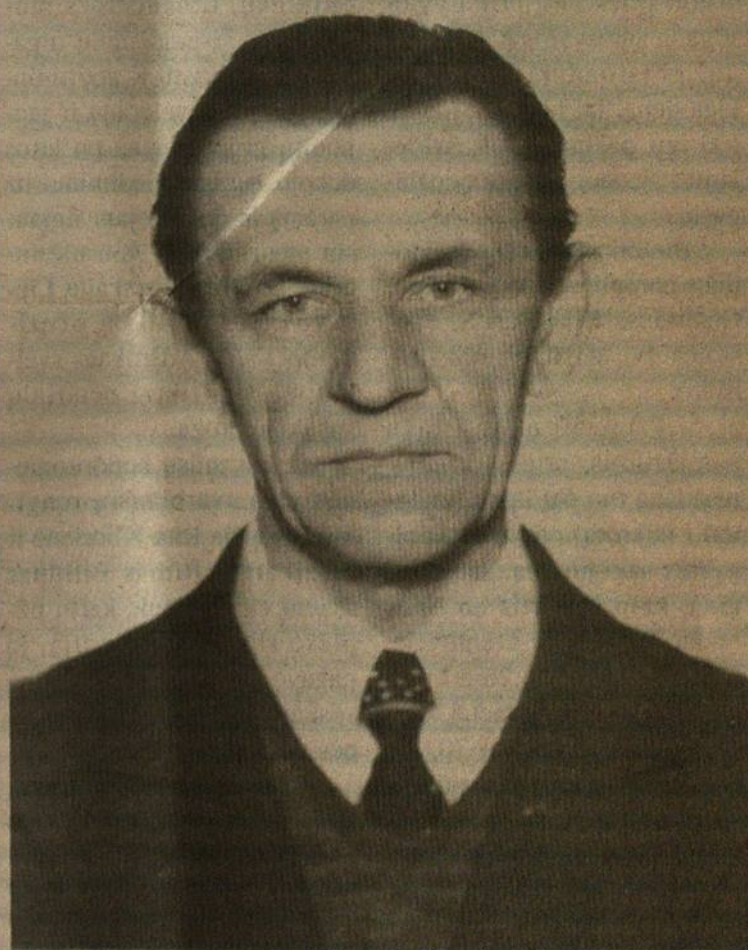
tine savigarda, sąžiningu verslo planavimu, ten ir veiklos rezultatai – geri, skatinantys tobulėti. O kur buvo vadovaujama trumpalaikės naudos skaičiavimu, noru greitai viskuo pačiam apsirūpinti arba išgarsėti politikoje, ten pasekmės – apgailėtinos.

Tačiau tikiu savosios tautos gyvybingumu, josgebėjimu išlikti sunkiausiomis sąlygomis. Argi ištvėrę nelaisvės dešimtmečius, dabar neištvėrume išbandymo laisve? Juk ir okupacijos laike

turėjome daugybę žmonių, kurie, būdami prispausti politiškai, išliko laisvi dvasioje. Jūsų išsaugotas teisinis laisvos Lietuvos pripažinimas teikė jiems jėgų."

Kai minėjimo rengėjai pakvietė visus jo dalyvius stoti ant bažnyčios laiptų ir nusifotografuoti atminimui, paaiškėjo, kad tai – ne taip jau paprasta. Tą dieną Omahoje lietuvių buvo daug. Net rikiuojantis keliomis eilėmis sunkiai sekėsi visus aprėpti.

Parengė Jonas Jasaitis

Dailininkas Jonas Surdokus

APDOVANOTAS LAISVĖS KOVOTOJAS JONAS PAJAUJIS

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus laisvės kovų dalyviui Jonui Pajaujui įteikė Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordiną. Kaip rašoma prezidento dekrete, ordinas skirtas už asmeninius nuopelnus, ginant Lietuvos laisvę ir jos nepriklausomybę.

Švedijoje gyvenantis 80-metis architektas J. Pajaujis dalyvavo 1941 metų sukilime, vėliau kalėjo nacių Štuthof koncentracijos stovykloje. Po karo jis apsigyveno

Švedijoje, iš kur palaikė ryšį tarp Vakarų ir Lietuvoje likusių rezistentų.

Per apdovanojimo ceremoniją J. Pajaujis pasakojo prezidentui, kad 1959 metais jį slapta priėmė Švedijos karalius, dabartinio vadovo senelis, ir palinkėjo sulaukti tos dienos, kuomet kovotojai už laisvę galės susitikti su laisvos Lietuvos prezidentu.

Žilvinas Beliauskas
Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centro direktorius

KETURIOS KUNIGO GEDIMINO SUKAKTYS

Nedaug kas šiais laikais ryžtasi rinktis katalikų kunigo profesiją. Iš vienos pusės, lyg ir tenka likti šalia gyvenimo sukurių, atskirti save nuo viso to, kuo toliau gyvens tavo bendraamžiai, o iš kitos, lyg ir atsistoti jų priekyje, prisiimant nepaprastos atsakomybės našta. Kai visa mūsų aplinka bando atitraukti žmogų nuo dvasinio gyvenimo, nuo susimąstymo ne tik apie kasdieninius poelgius, bet ir apie viso gyvenimo reikšmę ir prasmę, kur gali semtis jėgų, pajėgiančių įveikti jos gniuždantį poveikį? Kai tau kasdien spauda ir televizija kala į galvą, kad reikia gyventi tik šia diena, ieškoti tik malonumų, rūpintis tik savimi, negalvoti apie tai, ką paliekame būsimoms kartoms, kaip sugebėti paskatinti žmones pakelti akis į Dangų? Kaip ryžtis atsistoti prieš visą primityvios ir gana agresyvios įtakos bangą, grasinančią nublokšti kiekvieną, jai besipriešinantį, kai tau pačiam – tik dvidešimt? Nedaug išlieka nepalūžusių.

Birželio 18 d. Dievo Motinos parapijos klebonas, kun. Gediminas Kijauskas SJ atsisotęs šv. Mišių pamokslui, ištare:

– Prieš 50 metų išėjau pas jėzuitus, prieš 40 metų, maždaug tuo pat laiku (žvilgtelėję į laikrodį) priėmiau kunigystės sakramentą. Jau daugiau, kaip ketvirtis amžiaus esame kartu šioje šventovėje. Netrukus sueis jau 26-eri darbo šioje parapijoje metai.

Klebonui sukako 70. Jis jau galėjo pasirinkti poilsį, bet, pasitaręs su parapijiečiais, aukštesniajai dvasinei vadovybei išreiškė norą likti savo poste. Kiekvienas lietu-

vių katalikų telkinys gerai žino, kokią įtaką jo gyvybingumui ir patriotinei bei kultūrinei tautinei veiklai turi autoritetingas, pasišventęs kunigas.

Kai sekmadieniais dauguma mūsų poilsiauja, švenčia savo šeimų sukaktis, klebonui tokios dienos – bene labiausiai užimtose. Jis tą dieną ne tik aukoja kelerias Mišias. Jo laukia kiekviename šventiniame susibūrimo, jo šaukiasi stipriai apsirgę, jis pats skuba ten, kur gal jau beveik niekas nebesilanko, bet jo raminantis, dvasią sustiprinantis, paguodžiantis žodis yra labai reikalingas.

Tą birželio 18-os sekmadienį, po Mišių buvo nelengva sutilpti erdvioje parapijos svetainėje. Tektų ilgai skaičiuoti visus, atėjusius pasveikinti kleboną su šia – keturguba sukaktimi. Skautų ir ateitininkų, lituanistinės mokyklos ir visuomeninių organizacijų, choristų ir sportininkų, parapijos veteranų ir jaunųjų grupės viena po kitos dėkojo kunigui Gediminui už paramą ir linkėjo jam ilgiausių metų. Garbės konsulė Ingrida Bublienė perskaitė Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą šių, tikrai neeilinių sukakčių progą.

O kai mūsų bendruomenės visų svarbiausių renginių įkvėpėja Rita Kliorienė ir muzikantas Rimas Biliūnas dviem akordeonais kartu užplėšė skambią melodiją, ją pagavo ne tik choristai: daina suskambėjo po visais svetainės skliautais.

Pasveikinti nusipelnusių kunigą susirinko ne tik šios parapijos nariai. Išvydome žmones, atvykusius iš gana atokių vietovių, įveikusius net kelių šimtų mylių atstumą. Tą rytą svetainė atrodė itin šventiškai: labai daug išradingumo, ją puošdami, įdėjo Lietuvių kultūrinių darželių draugijos vadovai – Kęstutis ir Gidonė Steponavičiai, visas Dievo Motinos parapijos aktyvas. O kad klebonas gerbiamas ne tik už stropiai atliekamas dvasininko pareigas, kad jis tikrai yra savas ir nuoširdžiai mylimas, liudija ir humoristinis portretas, kuriame įamžinta jam taip būdinga šypsena, ir šalia įrašyti šelmiški posmai, bei gana išradingos, simboliškos atminimo dovanos. Ir kreipinys "Tėve" nuskambėjo itin simboliškai: tą dieną Amerikoje pažymima Tėvo diena.

Kai kunigas Gediminas pakilo atsakomajam žodžiui, jis aiškiai buvo kiek sutrikęs nuo jam parodyto gražaus dė-

mesio. Jis vis minėjo savo gausius pagalbininkus, vardijo žmones, buvusius su juo kartu per tuos dešimtmečius, visus savo pasiekimus susiedamas su Aukščiausiojo valia, kreipdamas susirinkusių akis į Švenčiausios Trejybės globą.

P.S. Buvo Švč. Trejybės sekmadienis – diena, kuri lyg specialiai skirta pagerbti dvasinius mūsų bendruomenės vadovus.

Sėkmės Jums, klebone, kunige Gediminai! Ilgiausių metų linkime!

Dr. Jonas Jasaitis

Lietuvos Respublikos garbės konsulė Ingrida Bublienė apjuosia sukaktuvininką kun. Gediminą Kijauską tautine juosta. Kairėje – sukaktuvių programos vadovas adv. Vytas R. Matas. Jono Jasaičio nuotr.

Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos parapijos klebono, kun. Gedimino Kijausko sukakčių minėjime. Iš kairės: Stasys Ignatavičius, kun. Edward Schmidt SJ iš Čikagos jėzuitų provincijos, kun. G. Kijauskas SJ ir Petras Digulis. Jono Jasaičio nuotr.

"Exultate" choristai ir svečiai dainuoja "Buvo geras klebonėlis". Su akordeonu – Rita Kliorienė. Jono Jasaičio nuotr.

A.† A. JONAS DAINAUSKAS

Artimieji atsisveikina su Jonu Dainausku Čikagos Šv. Kazimiero kapinėse. Viduryje – velionio sūnus dr. Rimvydas Jonas, jo žmona, vaikai ir kiti artimieji. E. Šulaičio nuotr.

H.Andruška, Woodhaven, NY – minint Elenos Baltrulionytės mirties metines	500
J.Balbatas, Cleveland, OH	50
J.Petronis, Los Angeles, CA	42
D.Liepas, Michigan City, IN	25
I.&E. Slavinskai, St. Pete, FL – a.a. Stefanijos Čėsniėnės atminimui	20
L. Balienė, Clev., OH	20
S.Lee, St. Petersburg, FL	20
O.Rinkus, St.Petersburg	20
A.Basiulis, Redondo B., CA	15
J.Dautas, Willoughby H., OH	15
Z.Raulinaitis Manahaw., NJ	15
E.Šilgalis, Euclid, OH	15
J.Smulskis, Lima, OH	15
R.Zylė, Richmond Hts, OH	15
A.Stungys, Kirkland, OH	10
A.Pliodzinaskas, Houston, TX	10
H.Belzinskas, Richmond, OH	5
Z.Gavelis, So. Boston, MA	5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE RENGINIŲ KALENDORIUS

• LIEPOS 16 d., 11:30 v. ryto – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.
• LIEPOS 29 d., šeštadienį – ketvirtoji "Gijos" gegužinė *Beachland Park* pokylių vietoje. Pradžią – 4 v.p.p.
• RUGPJŪČIO 13 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. – Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.

• LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.
• GRUODŽIO 16-17 d. – Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.
• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

ŠITAM DIDELIAM SAVŲJŲ BŪRY...

Vilija Klimienė

"Tėvynės žiburėlių" ikimokyklinio amžiaus vaikų darželis, kaip rašė Dalia Staniškienė, įsikūrė prieš 38 metus. Šiomet darželį lankė vaikai iš 15 šeimų. Darželį baigė arba, kaip juokaudami sakome, tapo jo "abiturientais" penketas vaikučių: Janeta Lee, Nikas Tuljak, Aras Klimas, Aleksa Sušinskaitė ir Darius Čepulis. Dabar, mūsų "mokslo metams" užsibaigus, galime prisiminti, kiek daug ir vaikai, ir suaugusieji lietuviškai praturtėjo per tuos metus.

Mūsų grupė buvo labai įvairi: jaunos mamos, vyresnio amžiaus mamos, senelės, tėveliai. Vieni – jau Amerikoje gimę ir augę, kiti – gimę ir augę Lietuvoje. Kai kurios mamos pačios buvo pirmose "Tėvynės žiburėlių" laidose. Mus visus jungė lietuviškumas ir noras suteikti progą vaikams pabendrauti lietuviškoje aplinkoje.

Per šią metų "užbaigtuves" Rimas Čepulis tarė žodį "į platų pasaulį" išeinantiems

"abiturientams" ir susirinkusiems tėveliams. Rimas priminė pamokėles, kuriose vaikai atidžiai klausėsi pasakų ir eilėraščių, darbelius, kurie puošė mūsų virtuvės sienas, ir šaldytuvo duris, daineles ir ratelius, kuriuos visi su malonumu šoko. Marginome margučius, karpėme, klijavome, kalbėjome apie gamtą, pasaulį ir jo istoriją, spalvas ir raišles, lietuviškus liaudies instrumentus, metų laikus, gėles ir vabzdžius, paukščius, gyvuliukus ir t. t. Ruošėme advento kalendorius, malėme grūdus, kūrėme Trijų karalių karūnas.

Sulaukdavome ir svečių. Kunigas Gediminas Kijauskas per Pelenų dieną atėjo ir visiems paženklino kaktas su pelenais. O kitą kartą (ne tą pačią dieną!) "Lašininis" pasakojo apie Užgavėnių papročius, su vaikais ir tėvais "kovojo" prieš pavasarį.

Kiekvieną rytą daineles ir ratelius baigdavom žaidimu "Jurgeli, meistrel". Kažkas iš mūsų paskaičiavo, kad Kris-

tina Sušinskienė, kuri su vaikučiais lankė darželį 12 metų, "Jurgelį" yra sudainavusi bent 5,400 kartus!

Prie kavos puoduko tėveliai ir mamytės turėjo progos pasikalbėti, susidraugauti, pasidalinti žiniomis. Dažnai viena kitą paskatindavome, paguosdavome, padrąsindavome. Vis laukdavome tų rytų, nes jautėmės "savi tarp savų". Visi jutome, kad mus sieja gijos iš praeities į ateitį ir kad esame vieni kitiems artima.

Nejučia pagalvoji: dabartinis pasaulis – toks didelis, visų takai – taip išsklaidyti, gyvenimas – toks sudėtingas. O čia, glaudžioje lietuviškoje

Veronika Taraškaitė (*Veronica Taraska*) – Vinco ir Barbaros Taraškų dukra – šį pavasarį baigė Klyvlendo valstybinį universitetą (*Cleveland State University*). Gegužės 7 d. jai suteiktas psichologijos bakalauro laipsnis. Veronika žinoma ir kaip puiki sportininkė, atstovavusi "Vikingams". Praėjusiais metais ji buvo moterų plaukikių komandos kapitonė. Verutė taip pat dalyvauja lietuvių skaučių "Neringos" tunto veikloje ir yra paukštyčių vadovė.

aplinkoje, randame užuovėją nuo kasdienybės rūpesčių. Randame ką nors sava, kas mus visus jungia. Tikimės,

kad gal ir mūsų vaikai dar galės pasijusti ir pasidžiaugti esą tiek lietuvių tautos, tiek ir šio telkinio kolonijos dalimi.

Išleistuvės "Tėvynės žiburėlių" darželyje. Priekyje: Ina Biliūnienė su Daiva ir Andriumi, Aida Bublytė-O'Meara su Jim ir Laura, baltomis kepuraitėmis pasipuošę mažieji "abiturientai" – Janeta Lee, Nicholas Tuljak, Aras Klimas, Aleksa Sušinskaitė ir Darius Čepulis. Antroje eilėje: Aldona Stungienė laiko sūnų Mantą, Nomedą Vucienienė su dukra Ugne, Rena Vyšnionytė-Lee su dukrele Alivija, Kaja Kijauskaitė. Trečioje eilėje: Diana Staniškytė-Pyle su Tomu ir Jonu, Rimas Čepulis, Vilija Nasvytytė-Klimienė, Kristina Sušinskienė, Eiginta Tarasevičienė su sūneliu Austinu, Danutė Januškytė-Tuljak ir Vilma Kijauskienė.

Dalios Staniškienės nuotr.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119 2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(216) 486-2530 (440) 473-2530

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS LIETUVA – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Žvirblienė

DIRVA

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojai (Šiam kūriniiui buvo paskirta antroji premija) **ARTIMA GIMINĖ**

Nijolė Tutkienė

(Tęsinys. Pradžia -23 nr.)

Prabėgo keleri metai. Ji pati per atostogas išprašydavo Močiutės, kad išleistų pasidėdinti, kur galėtų pasisvečiuoti, aplankyti dėdės ir tėvelių kapus. Nors nerasdavo ten laukiamos šilumos, tačiau savotiškai laimingos buvo tos dienos. Pati laimingiausia buvo tada, kai jie keliose, vadovaujami auklėtojo, dviračiais aplankė jos tėvelio gimtinę. Ties kalvio trobele ji perpasakojo savo bendražiogiams tą patį, ką jai buvo sakęs dėdė Juozas, tik daug smulkiau, įjungdama ir savo išmonę, ir žinias, kurias buvo įgijusi pamokose, naujose istorijos knygose.

– Tai – mūsų tautos isto-

rija, – sakė ji, tarsi mokytoja, – jos nevalia pamiršti. Tūkstančiai tokių, kaip mano seneliai ir tėveliai praėjo kančių kelius... Gal būtų dėl to mes – našlaičiai. Bet mes atstatysim savo senelių sodybas nors vaizduotėje, – kalbėjo ji oriai ir piešė. Piešė jau dideliame bloknote, kad niekad neišdiltų gimtinės vaizdai, kurių "nevalia pamiršti".

– Atstatysim ir tikrovėje! – parėmė jos žodžius bendraklasius Paulius, pasijutęs nebe našlaičiu, o piliečiu, kurio rankose – tėvynės ateitis.

Nuo to laiko Paulius vis labiau žavėjosi Adutės piešiniais – ėmė vis giliau juos suprasti. Adutė taip pat pajuto, kad su Pauliumi ją sieja

ne tik toks pats našlaičio likimas, bet ir iki tol dar nepatirtas jausmas. Kas tai? Gal būtų tai – romanuose aprašyta meilė?

Jau aukštesnėse klasėse Paulius susidomėjo radijo ir televizijos aparatais, studijavo jų schemas, montavo atskirus blokelių, taisė susidėvėjusius arba išmestus. Trūko detalių, nebuvo lėšų joms įsigyti. Jo žiniomis ir sugebėjimais susidomėjo miesto televizorių taisykla, ir jam buvo leista popietėmis praktikuotis. Adutė džiaugėsi, kad ir mokykloje, ir Namuose Paulius jau ėgijo meistro vardą, ir jai buvo gražu ir miela viskas, ką jis padarydavo. Jiedu dažnai kalbėjosi apie savo planus ir sunkumus juos įgyvendinant, tačiau nė vienas neišdrįso pasisakyti apie širdyje kilusį naują jausmą.

.....

Nejučiomis prabėgo ir paskutiniai mokslo metai, sėkmingai praėjo ir brandos atestato egzaminai. Dar viena laiminga gyvenimo diena, diena, kada pamirštama, jog esi našlaitis.

Po jos sekė kupinos vil-

ties ir nerimo dienos. Kur įsikurti, kaip pradėti savo, be Močiutės globos gyvenimą? Juk ateina laikas išmesti juos kaip jauniklius iš lizdo, kad patys plačiau išskęstų sparnus ir nutūptų ten, kur jiems skirta: į aukštesnes mokyklas, įmones, savarankišką verslą.

Ir Adutė, ir Paulius žinojo savo kelią nujautę, kad nebus lengva juo žengti. Paulius tuoj pat buvo priimtas nuolatinio darbuotoju taisykloje, gavo palyginti menką atlyginimą, bet taupė būsimai individualiai įmonei – savo svajonei. Adutė, vos pasidžiaugusi brandos atestatu, nuvyko pas dėdienę Poliną. Gal leis apsigyventi nors laikinai, kol išlaikys stojamuosius egzaminus, kol gal būtų gaus vietą bendrabutyje. Ji gerai prisiminė dėdės Juozo pasakojimą, kad namų mieste statėsi abu broliai, kad "vieta jame ir jai priklauso", tačiau... Kas padėtų jai atgauti savo dalį dėdės namų? O ir laimėjus bylą, tektų gyventi nesantaikoje. Juk vyresnioji Polinos duktė Vilė, jau ištekėjusi, įsitaisė antrame namelio aukšte, kur galbūt gyveno ji ir jos tėveliai.

Dėdienė kaip visuomet sutiko ją maloniai. Sužinojusi, kad jau baigė vidurinę mokyklą ir nori studijuoti, sujuko, ėmė išsakinėti savo šeimos bėdas ir koneveikti gyvenimą mieste. Baisus dabar gyvenimas – tikra "sodoma-homora".

– Iš ko tu pragyvensi? Gal "parsidavinėsi" gatvėje kaip... – ji tškė Adutei kaip šluotražiu per akis.

Adutė paraudo, atsistojo, pasiruošusi tuoj pat išeiti. Dėdienė pasijuto perlenkusi lazda ir ėmė taisyti:

– Tu graži, lieknos figūros. Dabar tokias priima į modelių namus. Kitas išsiunčia į užsienį... Ten didelius pinigus moka... Kodėl tau nepabandžius? Jei ir pasisektų įstoti institutą, vargtum, kol baigtum, o paskui dirbtum už centus.

Adutė vos nepravirko, bet prisiminusi Močiutės patarimą "nerodyk ašarų nevertam", kietai sukando dantis.

– Ačiū, dėdien, už patarimą – aš pagalvosiu.

– Kai tik būsi mieste – užėik. Mes juk ne svetimi. Patarsim, kiek galėsime.

Tragiškųjų 1940-1941 metų įvykių minėjimo dalyviai. Iš dešinės: dvasininkė Kersti Kimmel, Baltijiečių komiteto vicepirmininkas Andreas Traks, komiteto narė Karin Ruus ir kt.

Jono Jasaičio nuotr.

Baltijos valstybių okupacijos 60-mečio ir Tragiškojo birželio minėjimas. Iškilmingas vėliavų išnešimas, pasibaigus ekumeninėms pamaldoms.

Karin Ruus nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

**SAVI
PAS SAVUS !**

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ !

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000